* *

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA
23
NİSAN 1980
10 LİRA

Bayramınız kutlu olsun çocuklar

Mustafa Kemal Atatürk

"Millet egemenliği geri verilemez"

Gelecek sizlerin

TİKP: «Parlamentoyu rafa kaldırmak isteyenler yenilgiye uğrayacaktır»

Yazısı 6. sayfada

Çocuklar mutlu olmalı

Türkiye' de parklar olmalı
İçini mini mini çocuklar
doldurmalı
Türkiye' de okullar açılmalı
Bilgisiz çocuk kalmamalı
Bütün karınlar tok.
Çocuklar şen olmalı
Doktorlar olmalı,
Çocukların hastalığına
bakacak.
Polisler olmalı,
Çocuklara eziyet edenleri
yakalayacak.
Öğretmenler olmalı,
Çocuklara sevgi öğretecek
Doğruyu gösterecek ve
onları sevecek
Çocuklar olmalı şen,
her yerde gülüşen
Kalplerini temiz duygularla
doldurmalı
Çocuklar mutlu olmalı

Ayvaz Morkoç
5. Sınıf öğrencisi İZMİR

BAŞYAZI

Meclis, birlik ve özgürlük

Doğu Perinçek

23 Nisan. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluş yıldönümü. Meclis, altmış yıl önce Milli Kurtuluş Savaşımızın ateşi içinde toplanmıştı. Mustafa Kemal, Anadolu'ya çıktığı ilk günlerden başlayarak Meclisi toplamanın zorunluluğuna işaret etti. Erzurum ve Sivas Kongreleri Ankara'ya doğru atılan adımlardı.

Meclisi toplamak, her şeyden önce ülkeyi ve halkı birleştirmek için gerekliydi. Bugün bu gerçeğin altını çizmek gerekiyor. Çünkü bazıları, "Ülkenin ve devletin bölünmezliği elden gidiyor" çığlıklarıyla Meclisi rafa kaldırmanın propagandasını yapıyorlar. MHP ve diğer Parlamento düşmanı güçlere bakılırsa, ülkenin birliği ancak yumrukla sağlanır.

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Milli Birlik Grubu 1961 Anayasasına yönelik saldırıları protesto etti

«Emeği koruyan Anayasal haklar kısıtlanamaz»

Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURİYET Senatosu Milli Birlik Grubu 1961 Anayasasına yapılan saldırıyı protesto eden bir bildiri yayınladı.

Fahri Özdilek imzasıyla yayınlanan bildiride, bazı çevrelerce Anayasa değişikliği hazırlığının gizliden gizliye sürdürüldüğü belirtilerek, Tercüman gazetesinin düzenlediği seminerin bu çalışmalara meşruiyet kazandırmak için yapıldığı vurgulandı.

Bildiride şöyle denildi:

"Mevcut Anayasaya sadakat yemini etmiş bulunan Cumhurbaşkanı Vekilinin, Millet Meclisi Başkanının ve Cumhuriyet Senatosu ve Başkanvekilinin seminere gönderdikleri başarı telgrafları ibret verici olmuştur. Ayrıca seminer tertipçileri kendi paralellerinde de göstererek kamuoyunu etkilemek için, silahlı kuvvetlerden bir komutana başarı telgrafı çektirtmek becerisini göstermişlerdir. Bildiride, 27 Mayıs'a karşı olanların 1961 Anayasasını hedef aldıkları ve onu tahribe yöneldiklerine dikkat çekilerek, iç çıkar çevrelerinin, vurguncuların, dış sömürücü güçlerle işbirliği yaparak 1961 Anayasasını temelden bozma girişimine geçtikleri belirtildi.

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Milli Eğitim Bakanlığında yuvalanan MHP' liler bir yurttaşa daha saldırdılar

ANKARA (ÖZEL)

MİLLİ Eğitim Bakanlığında çalışan MHP'li komandolar hem bakanlık içinde, hem de her gün saat 17.30 sıralarında Meşrutiyet Caddesinden toplu halde Ahmetler'deki yurtlara giderken yoldan geçenlere saldırılarını sürdürüyorlar. Önceki gün Meşrutiyet Caddesinde yürü-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Öğrencileri 23 Nisan sevinciyle bekliyorlardı

Bir ilkokul öğretmeni öldürüldü

ÖĞRENCİLERİ SEVİNÇLE BEKLİYORLARDI — Sabah erkenden evinden çıkmıştı. Öğrencileri, bayramlarını gönüllerince kutlamak için günlerdir yoğun bir çaba harcamışlardı. Sınıf çiçek gibi olacaktı. "Halis öğretmen gelse de bir görse" diye sabırsızlanıyorlardı. Ama Halis Babacan gelmedi. Gelemedi. Terör onu da bu mutlu gününde yakalamıştı.

HABER MERKEZİ

İSTANBUL Fatih'in Atikali semtinde iki kişinin silahlı saldırısına uğrayan Halis Babacan adlı ilkokul öğretmeni öldürüldü. Atikali İlkokulu öğretmenlerinden olan Halis Babacan, Akşemsettin Caddesi Yanak Sokaktaki bir bakkal dükkanının önünde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin saldırısına uğradı. Babacan, hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

KARAGÜMRÜK'TE EV BASAN SALDIRGANLAR BİR KİŞİYİ ÖLDÜRDÜ

Fatih'in Karagümrük Semtinde Tercüman Yunus Sokaktaki bir evi basan bir grup komando, uyumakta olan Cemal Tiryaki, Süleyman Tiryaki ve amca oğulları Ahmet Tiryaki'ye yaylım ateşi açtılar. Olayda Ahmet Tiryaki öldü, Cemal ve Süleyman Tiryaki ise yaralandılar. Sol görüşlü olan yurttaşlara saldıranların aranmasına başlandı.

GAZİANTEP'TE BİR POLİS MEMURU ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziantep Girnç Mahallesinde durakta otobüs bekleyen toplum zabıta-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Seyranbağları'nda Dev-Yolcuların vurduğu devrimci genç hastanede öldü

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA'nın Seyranbağları Semtinde Dev-Yol adlı grubun taraftarlarınca vurulan İnayet Bilgiç adındaki devrimci genç, tedavi edilmekte olduğu hastanede hayatını kaybetti.

16 yaşında bir ortaokul öğrencisi olan İnayet Bilgiç, Seyranbağları Halkevinin duvarlarına yazılan sloganları silerken Dev-Yolcuların kurduğu pusu sonucu vurulmuştu. Başından ağır yaralanan İnayet Bilgiç'e ateş eden saldırganların kimlikleri belirlenmişti. Adanalı Kazım, Ali ve Serdar Kapıcı adlı saldırganlar mahalle dışından gelerek saldırıyı gerçekleştirmişlerdi.

İnayet Bilgiç'in cenazesi dün öğleden sonra kaldırıldı. Öte yandan Türkiye İşçi Köylü Partisi Ankara İl Başkanı Ferit İlsever bir açıklama yaparak İnayet Bilgiç'in Dev-Yol adlı grubun taraftarlarınca öldürüldüğünü belirterek katillerin yakalanmasını ve hesap sorulmasını istedi.

TİKP Malatya İl Örgütünün açıklaması

Hergün gazetesi yalan haberden medet umuyor

MALATYA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Malatya İl Örgütü 20 Nisan 1980 tarihli Hergün gazetesinin manşeti olan "TİKP militanları Malatya'da terör estiriyor" haberiyle ilgili olarak basına bir açıklamada bulunarak "Hergün" gazetesini yalanladı.

TİKP'nin açıklamasında aynen şöyle deniyor:

"20 Nisan 1980 tarihli Hergün gazetesinin birinci sayfadaki manşetinde,

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Aydınlıkta

SİNA CILADIR

Kaşıkçı olayı...

Adnan Kaşıkçı isminde biri ülkemize geldi ve Başbakan Süleyman Demirel'le görüştü, ortalık birbirine girdi...

Neymiş efendim? Türkiye Cumhuriyetinin koskoca Başkanı, Adnan Kaşıkçı gibi bir adamla nasıl görüşürmüş! Bu kadarı da fazlaymış artık!.

– Niye?

Niyesi varmıymış, Adnan Kaşıkçı denilen adam, uluslararası silah kaçakçısıymış, karanlık bir komisyoncuymuş, bu tür tiplerin çoğunun aksine resmi bir sıfatı da yokmuş üstelik...

– Eee?

E'si de neymiş, uluslararası silah kaçakçısıyla oturup çene çalmak, üstelik bu karanlık adamdan ülkemize petrol bulmasını istemek, ulusumuz adına bir yüz karasıymış, Demirel iyice cıvıtmış!...

– İyi ama, gazetelerin yazdığına bakılacak olursa, Kaşıkçı, petrol bulmayı vadetmiş, sadece yüzde 2 komisyon alacakmış...

Petrol bulmakla? Ulusal onurumuz n'olacak? Yere batsın Kaşıkçı'nın petrolü!..

* * *

Bu tür tepkileri saygıyla karşılamaya olanak yoktur. Ülkemizin Başbakanlık koltuğunda oturan kişinin, -bu kişi, her ne kadar devlet adamlığına Morrison firmasının komisyonculuğundan da sıçramış olsa-, Adnan Kaşıkçı gibi eni-konu karanlık bir kişiyle kafa kafaya vererek ülkemizin petrol sorunu çözmeye çalışması, en azından irkilticidir. Demirel adına olması bile, ülkemiz adına kötü bir puandır bu.

İyi ama, biz ulus olarak ilk kez karşılaşmıyoruz ki bu gibi durumlarla! Çoğu, zaman zaman hükümete de giren, devlet adamlığına soyunan parlamenterlerimizin duyup-bildiğimiz ilişkilerini bir düşünün! Hadi yine Demirel'den başlayalım işe; Devleti dolandırmaktan hükümlü Yahya Demirel, Başbakan Demirel'in nesi oluyor? Yeğeni... Yeğen Yahya'nın başlıca ortaklarından Mığırdıç Şellefyan kimdir? Değişik türden bir Adnan Kaşıkçı... Peki, Sayın Demirel'in biraderleri neyle iştigal eder? Ticaretle... Borç-harç, şuraya-buraya takıntı-makıntı? Tonlarla! Tahsil edemeyeceği 'kredi'ler kaptıran bir sürü banka yaka silkiyor biraderlerden; ama yine de ailecek keyifleri gıcırdır!...

Ya Türkeş'in MHP'si? Siyasi cinayet ve devlete karşı komplo iddialarından, "ulusal" ve uluslararası Mafia teşkilatları ile iyi ilişkiler kurmaya kadar bir yığın pislikle iç-içe değil midir Türkeş'in MHP'si? Türkeş, daha yakın bir zamana kadar, Başbakan yardımcısı değil miydi? Devlet dümeninin bir ucuna da o yapışmıyor muydu?...

Peki, uluslararası savaş kundakçısı Brejnevlerle "siyasi belge" imzalayan, iç-kargaşayı artırmak için ülkemize resmi şirketler kanalıyla silah kaçıran Bulgaristan'la "dostane ilişkiler" kotaran Ecevitleri ne yapalım? Onlar da uluslararası siyasi Mafia'nın batağına sürüklememişler miydi ülkemizi?

Bütün bunlar ve benzerleri, ulusal çıkarlarımızı ve ulusal onurumuzu hiçe sayan girişimler değil miydi? Değil midir?...

Bana kalırsa, Demirel'in, Adnan Kaşıkçı gibi karanlık kişilerle devlet işlerini konuşması, onlardan yardım talebinde bulunması, uzun yıllardır ülkemizin yönetimini ellerine teslim ettiğimiz kişilerin, düzene ilişkin tercihlerinin doğal bir sonucudur. Yabancı sermaye ile ağayı-tefeciyi baştacı eden bir düzenin savunucusu musun, ister-istemez Adnan Kaşıkçılarla "ulusal" ve uluslararası Mafia teşkilatlarıyla, savaş kundakçılarıyla, vb. ilişki kuracaksın. Düzenin görünür-görünmez ipliklerle örülen ekonomik-siyasal ilişkileri bunu gerektiriyor çünkü...

Kaşıkçı olayı, gerçekte kaçıkçılar düzeninin bir simgesinden başka birşey değildir.

* * *

Adnan Kaşıkçı olayının ulusal onurumuzu depreştirmesi kuşkusuz iyi bir şeydir. Ancak, şunu da unutmamalıyız: Düzen partileri Türkiye'nin kaderine hükmettikleri sürece, daha çok Adnan Kaşıkçı olayları ile karşılaşabiliriz.

Galiba en doğrusu, siyasal tercihimizi düzen partilerinden çekip, düzeni değiştirebilecek partiye yöneltmektir. 1981 seçimlerine şimdiden bu kafayla bakmak zorundayız. Ulusal onurumuzu ve çıkarlarımızı korumanın biricik yolu da budur.

HALK SAĞLIĞI

Dr.Nadir Paksoy

Besin zehirlenmesi

Maç günleri stadyumların çevresi türlü türlü yiyecek-içecek satan arabalarla dolar; köfte ekmekçiler, kokoreççiler, börekçiler vs. Eminönü meydanının deniz tarafının balık kızartılıp satılan sandallarla kaplı olduğunu tüm İstanbullular bilir. Okul çıkışlarında mevsimine göre dondurma, şerbet, helva satıcıları çocukların yolunu keser adeta.

Tüm bu örnekler ülkemizde çeşitli gıda maddelerinin, nasıl başıboş ve sağlık denetiminden uzak satıldığı konusunda bir fikir verir herhalde. İçinde neler vardır? Nasıl hazırlanmıştır? Ne gibi sağlık denetiminden geçmiştir? Bu konuda tüm bir başıboşluk vardır ülkemizde.

Bozuk ve kalitesiz gıdaların alımına bağlı besin zehirlenmeleri halk sağlığını tehdit edici boyutlardadır. Besin zehirlenmeleri, kimyasal maddeler veya mikropların çıkardığı toksinlerle (zehirli maddelerle) bulaşmış gıdaların yenmesiyle ortaya çıkar. Ayrıca bazı cins kabuklu deniz hayvanlarının, balıkların ve mantarların yapılarında bulunan birtakım zehirli maddeler de besin zehirlenmesine yol açarsa da ülkemizde en çok görüleni birinci gruptaki nedenlere bağlı olanıdır.

Kimyasal maddelerle oluşanların dışında, mikropların çıkardığı toksinlere bağlı olarak ortaya çıkan besin zehirlenmeleri tıpta başlıca 3 kısımda incelenir.

a) Salmonella adı verilen mikrop toksinlerine bağlı olanlar.

b) Stafilokok cinsi mikrop toksinleriyle ortaya çıkanlar.

c) Klostridiyum mikrop toksini sonucu görülenler.

Bunlardan ilk ikisi genellikle bozuk et, yumurtalı -hamurlu gıdalar, çiğ sosis, pişmemiş süt ve sütlü gıdalar, mikroplu (enfekte) ellerle, mikroplu yerlerde hazırlanan gıdalar sonucu görülür. (c) Grubundaki zehirlenmeler ise iyi koşullarda hazırlanmamış veya bozulmuş konservelerin yenmesi ile ortaya çıkar. Tıp dilinde Botulism adıyla anılan bu tür zehirlenmeler halk sağlığını tehdit edici boyutlara ulaşabilir zaman zaman.

Besin zehirlenmeleri genellikle ani bulantı ve kusma, karın ağrısı, ishal gibi belirtilerle kendini gösterir ve kişiyi kısa zamanda halsiz bırakır.

Bilhassa toplu beslenilen yerlerde kitle sağlığı için çok önemli bir sorun olan bu durumlardan korunmak için et, süt, yumurta, hamur ve bunlardan yapılan besinlerde mikropların çoğalıp, üreyebileceği ortamda saklanmaması, besin ile ilgili kişilerin sağlıklı ve temiz oluşu, gıdaların hazırlandığı yerlerin genel sağlık koşularına uygun olması gibi genel kurallara uyulması gerekir. Tabi bunların yanı sıra gıda denetim kuruluşları olması, olanların iyi çalışması, hükümet tabibleri ve belediyelerin bu konuya daha iyi eğilmesinin de önemi büyüktür. Ayrıca eldeki yasaların bu konuda çok yetersiz kaldığını söylemeden geçemeyeceğiz.

Halkın dikkat etmesi gereken noktalar da vardır hiç şüphesiz. Ne olduğu belirsiz gıdalara rağbet etmemeli, pişirilmesi gereken yiyecekleri iyice pişirmeli, yıkanması gerekenleri iyice yıkamalı, gıdaları mikropların üremeyeceği yerlerde saklamalı, gelişigüzel yerlerde karın doyurmamalı ve çevremizi de bu yönde eğitmeliyiz.

düşünce dünyası

BİRİNCİ MECLİSİN DOĞUŞU (1)

Hikmet Çiçek

EMPERYALİZME karşı silahlı mücadeleye girişen Anadolu halkı Erzurum ve Sivas Kongreleri ile milli birliğini sağlamıştı. Şimdi yapılması gereken, milletin, egemenlik hakkını kendi elinde topladığını tüm dünyaya gösterecek olan kurumu, iktidar organını yaratmaktı. Mustafa Kemal, Ankara'ya varışından bir gün sonra, 28 Aralık 1919'da Ankara halkı ile yaptığı bir konuşmada, milli kongrelerin ve Müdafaai Hukuk Cemiyetlerinin *"Ulusal gücün etkin ve ulusal iradenin egemen olmasını"* ilke olarak benimsediğini hatırlatıyor ve *"Bugün yeryüzünün bütün ulusları yalnız bir çeşit egemenlik tanırlar; ulusal egemenlik!"* diyordu. Ona göre, *"Bir ulus yalnız kendi gücüne dayanarak varlığını ve bağımsızlığını sağlayamazsa, şunun bunun oyuncağı olmaktan kurtulamaz." (1)*

İtilaf devletlerinin baskısı ve denetimi altındaki İstanbul'daki Meclisi Mebusan, milletin iradesini temsil edemezdi. Hükümet ise (Ali Rıza Paşa Hükümeti) emperyalistlerin onur kırıcı müdahalelerine sessizce katlanmaktan ve adalet dilenmekten başka bir şey yapmıyordu. "Büyük" devletlerin her isteğine boyun eğerek, taviz vererek, korkakça davranarak İstanbul'un işgalini önleyeceğini sanıyordu. Ama korktuğu başına gelecekti.

"Korkmamak için" diyordu, Mustafa Kemal *"İnsanlık onuruna ve ulusal onura dokunulamayacak bir çevrede ve öyle koşullar içinde bulunmak gerekir.... Adalet dilenmekle ve başkalarını kendine acındırmakla ulus işleri, devlet işleri görülemez; ulusun ve devletin onuru ve bağımsızlığı güven altına alınamaz."* (2)

Mustafa Kemal, Meclisi Mebusana Erzurum'dan mebus seçilmişti, ama İstanbul'a gitmemişti. Zaten, bu meclisin İstanbul'da toplanmasına da karşıydı. İstanbul'a giden yurtsever mebuslardan tedbirli olmalarını istemiş, Meclisin basılması ve çoğunun tutuklanması ihtimaline dikkat çekmişti. İlerdeki çalışmalara katılabilmeleri için Ankara'ya dönebilme olanakları önceden sağlanmalıydı. Ayrıca Mustafa Kemal, İstanbul'a gidenlerden Meclis'te bir "Müdafaai Hukuk Cemiyeti Grubu" kurmalarını istemişti. Böylece milli kurtuluşçular bu kürsüden gerektiği gibi yararlanacaklar, milli kongrelerde beliren ulusal isteği dile getireceklerdi. Ama İstanbul'a gidenler böyle bir grup kurma cesaret ve kararlılığını gösteremedikleri gibi tedbirli de olmazlar. Mustafa Kemal, Söylev'inde, bu kişileri inansız, korkak ve cahil olmakla suçlayacaktır:

"İnansız idiler; çünkü ulusal isteklerin gerçekliğine ve kesinliğine ve bu isteklerin dayanağı olan ulusal örgütün sağlamlığına inanmıyorlardı.

"Korkak idiler; çünkü, ulusal örgütten olmayı tehlikeli görüyorlardı.

"Bilgisiz idiler; çünkü, tek kurtuluş dayanağının ulus olduğunu ve olacağını kavrayamıyorlardı. Padişaha dalkavukluk ederek, yabancılara hoş görünerek, yumuşak ve incelikli davranarak, büyük ülkülerin gerçekleştirilebileceğine inanma bönlüğünü gösteriyorlardı." (3)

Mustafa Kemal haklı çıkar. 11 Mart 1920'de İtilaf devletlerinin temsilcileri, yurtseverlerin tutuklanıp, sürgüne gönderilmelerini kararlaştırır, 16 Martta da İstanbul işgal edilir. Askeri yerlere, telgrafhanelere, Harbiye ve Bahriye Nezaretlerine el konur. Sıkıyönetim ilan edilir. İşgal Kuvvetleri Komutanlığının resmi bildirisinde, işgalin "geçici" ve "tek çıkar yol" olduğu söyleniyordu. İşgalcilere göre, herkes "kendi işine gücüne" bakmalı ve "ulusal örgüt" takma adı altında iş gören kimselerin" kışkırtmalarına kapılmamalıydı! İstanbul hükümeti de işgalcilerle aynı telden çalıyor, "Herkesin tam bir sessizlik içinde iş ve güçleri ile uğraşmalarını" öğütlüyordu! "Adalet dilenmekle ve başkalarını kendine acındırmakla" ulusun bağımsızlığının korunacağını sananlar, şimdi işgalcilerle aynı şarkıyı söylüyorlardı. Kaçınılmaz bir sondu bu. Büyük devletler karşısında teslimiyet, uşaklığa dönüşmüştü. Damat Ferit'in hükümetiyle uşaklık, son kertesine varacaktı.

Mustafa Kemal; Müdafaai Hukuk heyetlerine, milli mücadele yanlısı vali ve komutanlara bir bildiri göndererek, İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından zorla işgal edildiğini, onların resmi bildirisine önem verilmemesini, telgraf merkezlerinin bu bildiriyi almaması ve kimseye duyurmamasını ister. İşgalcilerin bildirisi, birkaç merkez dışında hiç bir yerden alınmaz. Aynı zamanda, işgale karşı daha önceden kararlaştırdığı önlemlerin uygulanmasına geçer.

"Bu durum karşısında Mustafa Kemal Paşa da, ilk tedbir olarak, Geyve Boğazının işgali ile demiryolu köprüsünün bozulmasını, Geyve ile Ankara ve Pozantı bölgelerindeki demiryollarına el konulmasını, bunun için de demiryolları boyunca yerleştirilmiş İtilaf devletleri askerlerinin silahlarının ellerinden alınarak tutuklanmalarını, Konya demiryolunun milli kuvvetlerce işletmeye açılmasını, Geyve telgraf merkezinin işgal olunmasını emretti. Önceki bir bildirinin de uygulanarak, herkesin bulunduğu yerdeki İngiliz subaylarını tutuklamasını ve Kazım Karabekir Paşa'ya da Erzurum'daki İngiliz Temsilcisi Yarbay Ravlinson'un tutuklanması hakkındaki talimatı hatırlattı."(4)

18 Mart 1980 1920'de Meclisi Mebusan, görev yapamayacağını hükümete bildirerek kendini dağıtır. Milli mücadeleye katılmak için Anadolu'ya dönmekten başka yol yoktur. Bunu gören bazı mebuslar İstanbul'dan Ankara'ya gizlice gitmeye başlarlar. Celaleddin Arif Bey, İsmail Fazıl Paşa (Cebesoy), İbrahim Süreyya Bey, Halide Edip, Adnan Adıvar, Yunus Nadi, İsmet Bey (İnönü) ve diğer yurtseverler, Kuvayı Milliyecilerin yardımıyla Ankara'ya doğru yola çıkarlar.

Meclise doğru

19 Mart 1920'de Mustafa Kemal, kendi hazırladığı seçim talimatını illere, bağımsız sancaklara ve Kolordu Komutanlarına gönderir. Talimatta, *"Ulusun bağımsızlığını ve devletin kurtarılmasını sağlayacak önlemleri düşünüp uygulamak üzere ulusça olağanüstü yetki verilecek bir meclisin Ankara'da toplantıya çağrılması"*nın zorunlu görüldüğü belirtilerek, 15 gün içinde seçimlerin yapılması isteniyordu. (5)

Mustafa Kemal, seçim talimatı taslağında, Ankara'da toplanacak meclisten "Kurucu Meslis" olarak sözeder. Sonradan bu terimden vazgeçer. Bunun nedenini şöyle açıklıyor: *"Ben ilk yaptığım karalamada 'Kurucu Meclis terimini kullanmıştım. Amacım da, toplanacak meclise devletin yönetim biçimini değiştirme yetkisi verilmesini ilk anda sağlamak idi. Ama bu terimin kullanılmasındaki amacı gereği gibi açıklayamadığım için, ya da açıklamak istemediğim için, halkın alışkın olmadığı bir terimdir diye, Erzurum ve Sivas'tan uyarıldım. Bunun üzerine 'olağanüstü yetkili bir Meclis' demekle yetindim."* (6)

İster *'Kurucu Meclis'* densin, isterse 'olağanüstü yetkili bir meclis', Ankara'da toplanacak olan meclisin, Meclisi Mebusan'ın bir devamı olmadığı ve nitelikçe ondan çok farklı olduğu açıktır. İstanbul'dan gelen bazı kimselerle, Mustafa Kemal arasında bu konuda derin ayrılıklar vardır. Osmanlı Meclisinin *"Yeniden eski biçim ve niteliği ile toplanmasını"*, *"Hiç aklıma getirmedim"* der Mustafa Kemal. *"... Tersine, büsbütün başka nitelik ve yetkide sürekli bir Meclis kurmayı ve bu Meclisle, tasarladığım devrim evrelerini birlikte geçirmeyi düşündüm."* (7)

5 Nisan 1920'de Salih Paşa hükümeti, yabancı devletlerin baskısına dayanamayarak istifa eder, yeni hükümeti kurmakla Damat Ferit görevlendirilir. Damat Ferit'in hükümeti ile birlikte milli kurtuluşçulara karşı baskılar artar 8 Nisanda Anzavur'a "paşa" rütbesi verilir, ve Balıkesir Mutasarrıflığına atanır. 11 Nisanda Meclisi Mebusan, Padişahın buyruğu ile resmen kapatılır, aynı gün milli mücadele yanlılarını "din düşmanı" ilan eden "Fetvayı Şerife" çıkarılır. Artık milli kurtuluşçuların "katli vaciptir." 13 Nisanda Düzce'de karşı-devrimci ayaklanma başlar. Gerici ayaklanmalar, emperyalistler tarafından körüklenmektedir. Amaç gerici iç savaşlar yoluyla milli güçleri yoketmektir. Anzavur çetesi Biga, Gönen, Bandırma, Karacabey ve Kirmasti'yi ele geçirir. Gerici ayaklanmalar, Nallıhan ve Beypazarı üstünden Ankara'yı da tehdit etmektedir. 18 Nisanda "Kuvayı İnzibatiye Kararnamesi" ile karşı-devrimci silahlı teşkilat kurulur. Böylece, milli güçlere karşı o zamanın Kontrgerillası da faaliyete geçmiş oldu. Kaybedecek zaman yoktur, Meclisin hemen açılması ve çalışmaya başlaması gerekmektedir. Bu yüzden Mustafa Kemal, acele davranmak zorunda kalır.

"... Ben, bir yandan bu dalgaları durdurmaya çalışırken bir yandan da, Ankara'da toplanmakta olan ve genel durumu henüz gereği gibi bilmeyen milletvekillerini, korkulu olaylar karşısında bırakmamak ve bu gibi olayların ortaya çıkmasıyla Meclisin toplanamaması gibi uğursuz olasılıkları önleme çarelerini düşünüyordum. Bunun için, Meclisin açılması işinde pek çok ivedilik gösteriyordum. Sonunda gelebilmiş milletvekilleriyle yetinerek Meclisi, nisanın yirmi üçünde cuma günü açmaya karar verdik." (8)

DEVAM EDECEK

KAYNAKLAR:

(1) Bugünün Diliyle ATATÜRK'ün SÖYLEVLERİ TDK Yayınları, s. 17)

(2) Atatürk, SÖYLEV, 1. Cilt, TDK Yay. 7. Baskı, s. 257)

(3) SÖYLEV, s. 261-262

(4) Mahmut Goloğlu, ÜÇÜNCÜ MEŞRUTİYET, Ankara 1970, s. 113-114

(5) SÖYLEV, s. 306

(6) SÖYLEV, s. 306

(7) SÖYLEV, s. 309

(8) SÖYLEV, s. 312

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Sağ cinayet mangalarının beklediği illere sürülen memurların hali

Daha önce basında Yozgat ilinde MHP'nin terörü konusunda çeşitli yazılar yazılmıştı. Türkeş'in televizyonda basın toplantısını bütün Türkiye halkı gibi biz de ibretle seyrettik. Türkeş birlikten söz ediyordu. Huzurdan sözediyordu. Silahlı sağ eylemciler yok diyordu. Komando kamplarıyla ilgili Hürriyet gazetesine verdiği demeci inkar ediyordu. Sağ kurtarılmış bölge yok duyordu.

Çorum Töb-Der Şube Başkanı ve Çorum Ticaret Lisesi eski Müdür Sami Akpınar, Türkeş'in basın toplantısının yapıldığı gecenin sabahı, yani 11 Nisan 1980 Cuma günü sürgün edildiği Yozgat-Yerköy Ticaret Lisesine göreve başlamaya gidiyor.

Kendisi, Çorum'da dürüst herkes tarafından sevilen yurtsever, eğitim özgürlüğünü savunan, can güvenliğinden yana bir öğretmen bir idareci idi.

Endişeli ve kuşkulu olarak gittiği Yerköy'de Ticaret Lisesinde göreve başlıyor. Kaymakamlığa gitmek üzere okul bahcesinden çıkar çıkmaz pusuda bekleyen zorbaların demir çubuklu, muştalı, taşlı sopalı saldırısına uğruyor. Öldü diye bırakılıyor. Başına taşla son bir darbe daha vurulmasını da yanında bulunan misafir olarak beraber kaldığı emekli, yaşlı bir insan engelliyor.

İşin ilginç yanı da emniyetin tutumu. Düşünün komalık olan bir insan var ve bu insana "Davacı mısın" diye soruluyor. Sağlık ocağı tabibi saldırıya uğrayan insana çıkışarak olaylara karıştığını söylüyor. Öğretmen Sami emniyetten kendisinin bir taksi ile Çorum'a gönderilmesini istiyor. Ve gönderiliyor.

Şimdi soruyoruz.

AP hükümeti CHP dönemindeki gibi yapılan tayinler ve sürgünlere karşılık intikam duygusuyla MHP'nin terör ve hakimiyetindeki yerlere mi memurları sürüyor?

İçişleri Bakanlığı, hâlâ "MHP yöneticileri anarşininin hedefi oluyor" diye onlara silah ruhsatı dağıtımı için örgütüne talimatlar gönderiyor mu?

Başbakan "Kurtarılmış bölge safsatalarına son vereceğim" diyordu. MHP'nin zorbalığına dayanarak sağ kurtarılmış bölge çabalarına göz yumarak bunu sağlayabilir mi?

Çorumlu Öğretmenler

MHP'li komandolar tarafından saldırıya uğrayan öğretmen Sami Akpınar.

Ek ders ücretlerimizi alamıyoruz

İzmir ili Bornova ilçesinde öğretmenim. Hayat pahalılığı dar gelirliler için ateşten gömlek. Meclisler çalışmaz, bir türlü, vergi yasasını çıkarmak için. Gerçi omuzumuzdaki kuş mu deve mi, belli değil ya!

Bu durumda ek ders ücretlerimizi alamıyoruz. Aralık, ocak, şubat ücretleri ve iş güçleri nerdeyse düyuna kalacaktı. Bu ay ek ders ücretimizi alamadık. Yabancı çevrede kimden borç alırsın. Kim verir? Ücretli derslerle biraz olsun geçinmeye çalışırken o da verilmiyor. İzmir Saymanlıkları ödenek gelsin gelmesin memurunu maaşsız bırakmıyor. Bornova Mal Müdürlüğü 2-3 ay sonra vermeye devam ediyor.

İlgililerden bu konuda yardım bekliyoruz. Ücretli derslerimiz işgüçlüğümüz, maaşımız aybaşında tam verilsin. Vergi yasası dargelirlilerin yararına çıkarılsın.

A. TABAK

Olaylara karışmam için baskı yapan ÜGD'liler KAÇARSAM MUTLAKA ÖLDÜRECEKLERİNİ SÖYLÜYORLAR

1975-76 öğretim yılında B.Ü. İktisadi, Sosyal Bilimler Fakültesinde öğrenci idim. Önceleri sola sempati duymama rağmen, faşistlerle yapılan bir kavgada, sahte solcuların Tanrıya küfretmeleri sonucu ÜGD'lilere sempati duymaya başladım. Bazı ÜGD'lilerle tanıştım. ÜGD'liler o zamandan itibaren beni olayların içine çekmek için baskı yapmaya başladılar. Birçok saldırı olayına katmak istediler. Bense düşünce özgürlüğünden yana olduğumu söylüyordum.

1976-77 öğretim yılı başladığında da aynı şekilde baskılar üzerimde yoğunlaştı. Nihayet 1977'nin 14-15 Aralık akşamı ÜGD'liler tarafından götürüldüğüm Bursa Eğitim Enstitüsünün yukarısndaki bir yurtta 4-5 saat kadar işkence gördüm. Bu yurt aynı zamanda faşistlerin kalesi. ÜGD'liler benim ajan olduğumu iddia ediyorlardı. Yani onlara göre ÜGD'ye sempatizan ve başka düşüncede olanlara saldırmayı reddeden herkes ajandı. Bana işkence emrini o zaman B.Ü.O.D. Başkanı ve Bursa Eğitim Enstitüsü öğrencisi olan Mehmet adındaki kişi verdi.

Bu olay Bursa Üniversitesi, İktisadi Sosyal Bilimler Fakültesindeki ÜGD'lilerin başını çeken Rahmi Sarı ve soyadını hatırlayamadığım Alper isimli komandonun da bilgisi dahilindeydi.

ÜGD'liler bu olaydan bir hafta sonrasına dek beni bu yurtta tehditle tuttular. Devamlı ölümle tehdit edildim. Hatta kaçarsam beni bularak mutlaka öldüreceklerini söylüyorlardı. Bir hafta sonra yurdu gizlice terkettim. Sonradan öğrendiğime göre ÜGD'li faşistlerin Bursa'daki yakınlarımın evinde beni aradıklarını öğrendim. Bu yüzden ben de okulu bıraktım.

Bir Okuyucu

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Gün küçüklerin!

Bugün 23 Nisan.. Bugün büyükler yerlerini küçüklere bırakacak...

Başka bir deyişle. Ülkenin idaresini küçükler ellerine alacak...

Küçücük ilkokul çocukları gelip, Meclisteki milletvekili sıralarına doluşacak... Böylelikle de, sembolik olarak bir küçükler Meclisi oluşacak...

O küçüklerden biri de, Meclis Başkanının koltuğuna oturacak...

Hey küçük Meclis Başkanı! Topla Meclisi...

Ve Meclise hitaben de ki:

"Nedir bu büyüklerimizin hali? Bir ayda bir Cumhurbaşkanı seçemediler...

Ülkenin kaybedecek bir saati bile yokken, onlar koskoca bir ayı boşa geçirdiler...

Ayrıca bugüne kadar halkın feryatlarına hiç kulak vermediler...

Dar-gelirlilerle ilgili yasa tekliflerine ellerini dahi sürmediler...

Şimdi geliniz biz büyüklerimizi mahçup edelim ve önce bir Cumhurbaşkanı seçelim...

Hemen ardından da dar-gelirlileri ilgilendiren yasa tekliflerini görüşelim..."

Evet, Meclisi bugün yönetecek küçük Meclis Başkanı aynen bunları söylemeli...

Büyükler Meclisinin bir ayda yapamadığı işleri, işte bu küçükler Meclisi bir günde halletmeli...

Sevgili küçükler, göreyim sizi...

Haydi.

● ● ● ● ●

Yine bir başka küçük, bugün Başbakanın makamına kurulacak...

Makama kurulduğu andan itibaren de Süleyman o olacak!

Ama bu küçük Süleyman, büyük Süleyman'ın yaptıklarını asla yapmamalı...

Bakanlarını toplayıp, onlara hitaben şöyle konuşmalı:

"Benim için emek en kutsal değerdir..

Bundan böyle ülkemizde sermayedarların değil, emekçilerin çıkarları gözetilecek.

Ayrıca ülkemizde karakollarda ve şurda, burda halka yapılan akıl almaz işkencelere katiyetle müsamaha gösterilmeyecektir...

İşkence yapan, ya da işkenceye göz yuman devlet görevlilerine hemen işten el çektirilecektir..."

Küçük Başbakan yalnız bu sözlerle de yetinmemeli...

Konuşmasını şu şekilde sürdürmeli:

"Partizanlığa derhal son verilmeli...

Anarşiyle mücadele ederken ayrım gözetilmemeli..."

Benim küçük Başbakanım, göreyim seni...

Haydi.

* * *

Dedik ya, bugün küçükler Meclisteki milletvekili sıralarına doluşacaklar, Meclis Başkanının, Başbakanın koltuğuna kurulacaklar...

Bu küçüklere, küçük bir tavsiye: Bugüne kadar büyükler ne yaptılarsa, onlar tam tersini yapsınlar...

Böylelikle de büyüklere örnek olsunlar!

İşte sevgili küçükler, bugün sizi böyle görmek isterim.

Bayramınızı kutlar, gözlerinizden öperim.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2						■			■			
3		■							■			
4						■			■			
5					■			■		■		
6			■				■					
7						■					■	
8	■					■						

SOLDAN SAĞA: 1) Orta Amerika'da son günlerde şiddetli çatışmala sahne olan bir ülke- Bir nota 2) Uzaktaki gemi ve uçakları tespit etmeye yarayan aygıt- Stransiyum'un simgesi- Apartman bölümü 3) Eski bir Türk hükümdarı- Ced 4) TERSİ yasa- Beyaz- Ciğer (eski dilde) 5) Atılgan, gözüpek- En kısa zaman parçası- Fransa'nın uluslararası simgesi 6) TERSİ bir çalgı aleti- Ardıç rakısı- Ham kavun 7) TERSİ deriden yapılmış ağzı dar su kabı- Bir hayvan 8) Ünlü bir Alman film sanatçısının ilk adı- Bir oto markası.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Nikaragua'da bir şehir 2) TERSİ altının simgesi- Çirkin, kötü, korkunç anlamında bir sıfat 3) Güneyde bir ilimiz- TERSİ Türk lirasının simgesi 4) Bir böcek 5) Bir meyve- TERSİ Ereğli Kömür İşletmelerinin simgesi 6) TERSİ [illegible]dyumun simgesi 7) Bir hayvan- Bir nota 8) TERSİ bilimsel sosyalizmin kurucusu Marks'ın ilk adı- Damarlarımızda dolaşan 9) Gökyüzü 10) TERSİ beyaz- TERSİ ağacın kolları 11) Şaka 12) Erkeğin aile üzerinde en geniş haklara sahip olduğu sosyal düzen.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	T	A	S	V	İ	R	İ	E	F	K	A	R
2	E	L	İ	■	R	Ö	T	A	R	■	İ	E
3	T	A	■	M	A	N	İ	L	A	■	L	E
4	E	T	■	A	N	E	L	■	N	İ	A	L
5	K	U	S	■	İ	S	A	A	C	■	N	■
6	K	R	A	M	■	A	F	■	A	İ	T	■
7	Ü	K	A	■	R	N	■	İ	L	K	İ	N
8	R	A	M	S	E	S	■	N	A	E	S	A

CARTER BAŞBAKAN ADAYINI AĞIRLAYACAK

Peres'in Washington ziyareti İsrail'i karıştırdı

■ Begin, her geçen gün daha güç duruma düşüyor

■ Besin maddelerine ortalama yüzde 25'lik yeni bir zam geldi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Jimmy Carter'ın İsrail İşçi Partisi lideri Simon Peres'i Washington'a resmen davet etmesi, Tel Aviv yönetimini karıştırdı. 22 Nisan tarihli "Jerusalem Post" gazetesi, "ABD, Peres'i geçerli bir muhatap olarak kabul ediyor, yani geleceğin başbakanı ile şimdiden temasa geçiyor" şeklinde bir yorum yaptı.

Muhalefet lideri Peres'in Washington'da Carter'ın yanısıra Dışişleri Bakanı C. Vance ve ABD Ulusal Güvenlik İşleri Başdanışmanı Z. Brzezinski ile görüşeceği açıklandı. Bu temaslar sırasında Filistin özerkliği konusunun ele alınacağı sanılıyor.

WEİZMAN SORUNU

Begin yönetimi. bir yandan Peres'in ABD yetkilileri ile resmi temaslara geçmesi konusunda kuşkularını belirtirken bir yandan da Savunma Bakanı Ezer Weizman'ın muhalefetini etkisiz hale getirmeye çalışıyor.

İsrail'de "En fazla sevilen politikacı" olduğu bildirilen Weizman, bir an önce erken seçimlere gidilmesini istemiş, Peres de bu tutumu destekleyerek, "Gerekirse Weizman ile birlikte çalışmaya hazırız" şeklinde bir açıklama yapmıştı. Begin'in liderliğini yaptığı "Herout" Partisine bağlı olan Weizman'ın tutumu iktidar çevrelerinde tepki yaratmış, Dışişleri Bakanı Şamir, Tarım ve Yerleşim Merkezleri Bakanı Şaron, Weizman'ın istifa etmesi gerektiğini öne sürmüştü.

ZAMLAR

Büyük bir ekonomik bunalım içinde olan İsrail'de dün yeni önlem paketi açıklandı. Temel besin maddeleri ve ulaşım ücretlerinin yanısıra petrole de ortalama yüzde 25 oranında zam yapıldı.

32 YIL SONRA ÖZELEŞTİRİ

İsrail'in siyonistler tarafından devlet olarak kurulmasının 32. yılında İsrail basınında, ülkenin tarihi ile ilgili çeşitli makale ve yorumlar çıkıyor. Bu arada özellikle İşçi Partisine yakın vayın organlarında bir "özeleştiri döneminin başlaması" gerektiği belirtiliyor. Begin yönetimini hedef alan yazılarda İsrail'in içine düştüğü tecrit, özellikle de Tel Aviv-Washington ilişkilerinin zayıflığı değerlendiriliyor.

Bu arada 22 Nisan tarihli "Davar" gazetesi, aşırı sağcı ve saldırgan "Goush Emonim" örgütünün, "Şimdi Kudüs" adında bir akım oluşturmasını eleştirerek, "Kudüs'ün İsrail'in ilelebet başkenti kalması için yapıldığı öne sürülen eylemler şimdilik hatalıdır" şeklinde bir yorum yayınladı.

Bakırköy 2. İcra Memurluğundan
Gayrımenkul açık artırma ilanı
979/3437 Talimat

Hacizli olup paraya çevrilmesine karar verilen Bakırköy, Osmaniye mah. Yeni Londra asfaltı üzeri mevkiinde kain 69/1 pafta, 807 ada, 417 parsel sayılı arsa dahilindeki kargir apartmanın 6/20 arsa paylı 1. katta (5) no.lu mesken Bakırköy 2. İcra Memurluğunda açık artırma suretiyle satılacaktır.

İMAR DURUMU: İstanbul Belediye Başkanlığı İmar ve Planlama müdürlüğünün 3.12.979 tarih ve 5911 sayılı imar durum belgesinde: Bina yüksekliği 15.50 metre, bina derinliği azami 20. m. ön bahçe mesafesi krokide olduğu gibi, yan bahçe mesafesi 4.00.m. arka bahçe mesafesi 7.45.m. ve Blokbaşı şeklinde inşaata müsade edilmektedir.

GAYRIMENKULUN EVSAF VE KIYMETİ: Yukarda bahis konusu gayrımenkul, Bakırköy Osmaniye mahallesi, Yeni Londra asfaltı üzeri mevkiinde kain Kınalı Tepe sokağında 69/1 pafta, 807 ada, 417 parsel sayılı 510.m2. miktarlı arsa dahilinde 36 no.lu ve Sarıoğlu isimli apartmanın birinci katında 6/20 arsa paylı (5) no.lu dairesidir.

Daireye girişte: Bir antre, yanında, önünde balkonu bulunan bir mutfak, bir koridor, sağ tarafta büyük bir salon, bir hol, birinin önünde balkonu bulunan üç oda, alaturka tuvalet ve bir banyodan ibaret olup hafi sahası takriben 90.m2, civarındadır. Dairede salon ve oda zeminleri marley, diğer bilumum zeminler karosiman mozayik döşelidir.

Banyoda: Gömme bir küvet. duş tertibatı, bir lavabo, bir klozet ve bir şofben mevcut olup, duvarları tavana kadar desenli fayansla kaplıdır.

MUTFAKTA: Sabit beton tezgah, üzeri ve cephesi 4 sıra fayans kaplı, altında ve cephe duvarında muntazam dolapları mevcuttur. İnşaatta kullanılan malzeme ve işçilik birinci sınıf olup kalorifer, elektrik ve su mevcuttur. Sonuç olarak: Apartman mevkii, imar durumu, tarzı inşası, kullanılan malzemenin cins ve kıymete müessir bütün hususlar gözönünde bulundurularak bugünkü emsal alım satım rayicine göre 1. katta 6/20 arsa paylı (5) no.lu daireye (1.800.000.-) TL. Birmilyon sekizyüzbin lira kıymet takdir edilmiştir.

SATIŞ ŞARTLARI: 1- Satış, 26.5.1980 Pazartesi günü saat 14.00-14.30 arasında Bakırköy 2. İcra Memurluğunda açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75'ini ve rüçhanlı alacaklılar var ise alacakları mecmunu ve satış masraflarını geçmesi şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartı ile 5.6.980 Cuma günü aynı yer ve saatte ikinci açık artırmaya çıkarılacaktır Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartı ile en çok artırana ihale olunur.

2- Artırmaya iştirak edenlerin tahmin edilen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir. Alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3- İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (ilgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir) bu gayrımenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dahil olan iddialarını dayanağı belgeler ile birlikte 15 gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4- Satış bedeli hemen veya verilen süre içinde ödenmezse İ.İ.K.nun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve %10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacetkalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5- Şartname ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6- Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 979/3437 T. sayılı dosya numarası ile memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 2.4.980

(Basın 2931-432)

Cezayir hükümeti Berberi öğrencilerin eylemlerini bastırıyor

CEZAYİR (AJANSLAR)

Cezayir'de azınlık Berberi kabilelerine bağlı öğrencilerin başlattığı hareket iktidar tarafından şiddetli bir şekilde bastırılıyor.

Tizu Uzu Üniversitesinde başlatılan eylemle Berberi öğrenciler, 7 Nisan tarihinden bu yana, kendi öz kültürlerine de yer verilmesini talep ederken, tek partili yönetim yerine Cezayir'de çoğulcu bir rejime geçilmesini istiyorlar.

Cezayir güvenlik kuvvetlerinin, Tizu Uzu Üniversitesinde başlayan barışçı eylemleri şiddet kullanarak bastırmaya devam ettiği gelen haberler arasında yer alıyor.

Cezayir resmi haber ajansı APS, "Yabancı bir devletle ilişkisi olduğu kanıtlanan bir örgütün ortaya çıkarıldığını" ileri sürerken, 30 kişinin tutuklandığını bildirdi. Batılı ajanslar, Tizu Uzu Üniversitesi olaylarında en az 10 kişinin öldüğünü ileri sürerken, konu ile ilgili bir bildiri yayınlayan Cezayir Enformasyon Bakanlığı olaylar sırasında hiç kimsenin ölmediğini belirtti.

Cezayir Devlet Başkanı Şadli Ben Cedid, geçenlerde Berberi öğrencilerle ilgili olarak yaptığı bir açıklamada, ülkenin milli birliğinin güçlendirilmesi gerektiğini söylemişti.

Zimbabve'de dokuz bin tutuklu affedildi

SALISBURY

Robert Mugabe Başkanlığındaki Zimbabve hükümeti, 9 bin tutuklunun salıverilmesini kararlaştırdı. Af kapsamına hayvan kaçakçılığı yapanlar ile asker kaçaklarının da alındığı açıklandı.

21 Nisanda yürürlüğe giren af uyarınca, 18 aya kadar hapse mahkum olanların da salıverileceği, 18 aydan çok hapse mahkum olanların ise cezalarının 1/3 oranında indirileceği öğrenildi.

Şimdiye dek bin tutuklunun salıverildiği, kalanın da hafta sonuna kadar salıverileceği bildirildi.

ASKERİ DİKTATÖRLÜĞE SON VERECEK SEÇİMLER YAPILDI

Honduras'ta Liberal Parti önde gidiyor

■ Cuntanın desteklediği Ulusal Parti seçimleri kaybediyor

TEGUCİGALGA (AA)

Bir orta Amerika ülkesi olan Honduras'ta sekiz yıllık askeri yönetime son verecek olan Ulusal Meclis seçimlerinde alınan ilk sonuçlara göre, Liberal Parti önde gidiyor. Liberal Partinin oyların yüzde 52'sini aldığı bildirildi. Seçimlerden önce yapılan tahminlerde, askeri cunta ve oligarşinin desteklediği Ulusal Partinin kazanacağı öne sürülüyordu.

Seçimlerden sonra kurulacak parlamento, ülkenin sivil yönetime dönüşü için gerekli yasaları hazırlamak ve devlet başkanını seçmekle görevlendirildi.

Liberal Parti sözcüsü Honduras halkının bölgedeki tüm karışıklıklara rağmen olgun ve sakin bir biçimde davrandığını ve demokratik bir yönetim altında sosyal reformları gerçekleştirmek istediğini söyledi.

Kianuri, "Le Monde" gazetesine bir demeç verdi

İran'daki Moskova yanlısı Tudeh Partisi, Beni Sadr'ı baş düşman alıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransız "Le Monde" gazetesinin 18 Nisan tarihli sayısında gazetenin Tahran'daki muhabiri Eric Rouleau, İran'daki Tudeh Partisinin Genel Sekreteri Nureddin Kianuri ile bir röportaj yaptı. İran Devlet Başkanı Abdulhasan Beni Sadr'ın "Koyu bir anti-komünist ve anti-Sovyetik" olduğunu öne süren Kianuri, Kürt bölgesindeki karışıklıkların sorumluluğunu da Irak'a yükledi.

Eric Rouleau, Tudeh'i dünyadaki en katı komünist partilerden biri olarak tanıttıktan sonra, Partinin 1950'lerdeki popülaritesini kazanamadığını belirtiyor. Parti gazetesi "Merdum"un (Halk) Homeyni'yi desteklediğini, ancak, Sovyetler Birliği ve Afganistan konularında Homeyni'nin demeçlerini sansür ettiğini belirten Fransız gazeteci, mart ortasında yapılan seçimlerde Tudeh'in Tahran'da 100 binden fazla oy aldığını hatırlatıyor.

Homeyni'nin bazı konularda kendisine yanlış bilgi verilmesi yüzünden ve Beni Sadr'ın tutumu nedeniyle hatalı açıklamalar yaptığını ileri süren Kianuri, ABD-İran ilişkileri, İran yönetiminin durumu ve Irak konusundaki görüşlerini şöyle açıklıyor.

"Bazı dini çevrelerle ilişkilerimiz var"
"Diplomatların rehin alınmasını destekledik. Bu elimizdeki cok önemli bir kozdur"
"ABD-İran ilişkilerinin normalleşmesini engelleyeceğiz"

Beni Sadr mı Homeyni mi?

SORU— Beni Sadr'ın İmam Homeyni'ye iradesini kabul ettirdiğini söyleyebilir misiniz?

KİANURİ— Hayır. Ama İmam'a öyle bilgiler ve yanıltıcı gerekçeler sunuldu ki, Ayetullah Homeyni, SSCB'nin komünizmine şiddetle çatarsa, ABD'nin devrik Şahın iadesine yardımcı olacağına inandırıldı. (...) Düşünün böyle bir durum gerçekleşse ne kadar önemli olur: Şah, Tahran'da devrimci bir mahkemede yargılanıyor!..

Ama İmam'a, Amerikalılarla İranlı bazı dini ve laik yöneticiler arasında varılan paket anlaşması konusunda bilgi verilmedi. BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın himayesinde yapılan bu anlaşmaya göre, İran, SSCB aleyhinde bir kampanya sürdürecek ve rehineleri salıvermeden önce hükümetin denetimine bırakacaktı. Bunun karşılığında ise Washington İran'da işlediği cinayetleri kabullenecek, Şahın iade edilmesine de karşı çıkmayacaktı. Sonuç olarak, Beni Sadr ve ortakları, ki onların düşleri siyasal tecrübesizlikleri kadardır, bu tuzağa düştüler. (....)

Carter, Brzezinski, Waldheim ve CIA'nın gerçekleştirdiği bu senaryoyu, İmam Homeyni gerçekten bir altıncı duygu sayesinde suya düşürdü. Tuzak bozulunca Amerikalılar da yaptırımlara ve tertiplere başvurmaya başladılar.

SORU— ABD'nin uluslararası yasalara aykırı olarak tutulan rehinelerin serbest bırakılmasını isteme hakkı olduğuna inanmıyor musunuz? Komünist hareketin geleneklerinde terörizmi savunmak var mıdır?

Terörizm ve Tudeh

KİANURİ— Tabii ki terörizmi mahkum ediyoruz. Ancak hiç bir ilke mutlak ve sonsuz değildir. Sözkonusu örnekte biz Ayetullah Homeyni'den ve diğer örgütlerden çok önce Amerika Büyükelçiliğinin işgalini ve belgelerin de kanıtladığı gibi, casusluk yapmakla yetinmeyip yıkıcı ve karşı-devrimci faaliyetlerde bulunan bu sözümona diplomatların rehin alınmasını destekledik. (...)

SORU— Rehinelerin salıverilmesi için daha ne yapılması gerekir?

KİANURİ— Savaşa karşı savaş açıyoruz. Ödünler koparmak için Amerikalıların zaaflarından yararlanıyoruz. Bu, bizim elimizdeki çok önemli bir kozdur, müthiş bir baskı aracıdır...

SORU— Peki, ABD'nin Şahı geri vermeyeceğini siz demin söylediniz. O zaman neden bu kadar baskı?

KİANURİ— (Gülerek) Rehineleri korudukça, İranlı bazı siyaset adamlarının düşlediği ABD ile ilişkilerin normalleştirilmesini engellemiş olacağız

SORU— Bazıları, Amerikalı diplomatları rehin tutan "Müslüman öğrencilerin" Tudeh tarafından etkilendiği veya partiniz tarafından yönlendirildiğini söylüyor. Bu konuda ne diyeceksiniz?

KİANURİ— (Büyük bir kahkaha ile) Tamamen saçma ve komik! (...) Öğrencilerin Kum Din Okulu çevresi yani Ayetullah Homeyni ile yakın ve sürekli ilişkileri vardır. (...) Bu konuda bir karışıklık varsa, o da Tudeh'in de "Müslüman öğrencilerin" de İmam'ın anti-emperyalist çizgisini izlemelerinden gelmektedir.

Askeri saldırı bekliyoruz

SORU— Homeyni ile ilişkiniz var mı?

KİANURİ- Hayır. Fakat dini çevrelerin bazı yöneticileri ile ilişkilerimiz vardır. (...) Dini çevreler çok geniştir ve içinde her çeşit görüş, en gerici görüşler bile temsil edilmektedir.

SORU— Ama İmam geçenlerde dini yöneticilerin tümünü birden savunarak, dini kesimlere gerici yaftası yapıştıranlara kulak asılmamasını salık verdi...

KİANURİ- İmam başka türlü yapamazdı. Çünkü bu dini ve devrimci kurumlar içine çeşitli unsurlar sızmıştır. Ancak İmam da bu dini kesimler içinde İslam Cumhuriyetine uygun olarak esaslı bir temizlik harekatı istemektedir.

Kianuri, ABD ve daha sonra da muhtemelen Avrupa ve Japonya'nın artan baskıları karşısında temizlik harekatının gerekli olduğunu öne sürüyor.

Tudeh Partisinin Genel Sekreteri, Kürt meselesinde, "Rızgari" ve devrimci "Komele" gruplarını suçladıktan sonra İslam Cumhuriyetinin bazı yöneticilerinin ve ordu içindeki bazı yetkililerin de kışkırtıcı bir tutum içinde olduğunu öne sürüyor.

Irak'ın ABD emperyalizminin suç ortağı olduğunu iddia eden Kianuri, konuşmasını şöyle tamamlıyor:

"Emperyalist tertip işin henüz başındadır. Ve biz çok ciddi bunalımlar bekliyoruz. Hatta askeri saldırı bile bekliyoruz."

Çin Moskova Olimpiyatlarına katılmayacak

Beijing Information dergisinden alınmıştır.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi ne yapacağını bilemiyor

LOZAN

Lord Kilanin başkanlığında İsviçre'nin Lozan kentinde üç günlük bir toplantı yapan Uluslararası Olimpiyat Komitesi (CİO) 1980 Moskova Yaz Olimpiyatları konusunda kesin bir karara varamıyor. 3 günlük toplantı boyunca, söz alan çeşitli ülkelerin temsilcileri konu ile ilgili tutumlarını açıklarken, Moskova Oyunlarının boykot edilip edilmemesi konusunda ortak bir görüş ortaya çıkarılamadı.

Sovyetler Birliği temsilcisi "Spora siyaset karıştırılmaması" şeklindeki iddialarını tekrarlarken, Batı Almanya temsilcisi, Moskova Olimpiyatlarında bayrak ve milli marşların kaldırılmasını önerdi.

Söz alan birçok konuşmacı, Olimpiyatlar konusunda hükümetlerin değil spor örgütlerinin karar alması gerektiğini belirttiler ve hükümetlerin bu konuda baskı yapmamalarını talep ettiler.

Lozan toplantısında ortaya atılan birbaşka fikir ise, 1980 Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi durumunda 1984 yılında ABD'nin Los Angeles kentinde yapılması kararlaştırılan Olimpiyatların da boykot edilmesi ihtimali idi. Lord Kilanin Los Angeles Oyunlarının boykot edilmesinin sözkonusu olmadığını söylerken, Moskova Oyunları konusunda bir an önce kesin bir karara varılmasını istedi.

ÇİN

Bu arada Pekin'de bir açıklama yapan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı ve Komünist Partisi Başkanı Hua Guofeng, Çinli sporcuların 1980 Moskova Olimpiyatlarına katılmayacağını açıkladı. Çeşitli ülkelerin Moskova Olimpiyatlarını boykot etmesini desteklediklerini belirten Hua Guofeng, Afganistan'ı işgal eden Sovyetler Birliği'ni bir kez daha kınadı.

Beni Sadr: "Şiddet olayları İran'da karşılıklı anlayışa ne kadar ihtiyacımız olduğunu ortaya çıkarmıştır"

Tahran Üniversitesinde gerginlik sürüyor

■ Beni Sadr İran'daki silahlı grupları eleştirdi

TAHRAN

İran Devlet Başkanı Beni Sadr, Tahran Üniversitesinde üç kişinin ölümü ve yüz kişinin yaralanmasına yol açan olaylardan sonra yaptığı açıklamada "Şiddet olayları İran'da karşılıklı anlayışa ne kadar ihtiyaç olduğunu göstermiştir" dedi. Beni Sadr üniversitelerde patlak veren olaylardan "Halkın Fedayileri"ni sorumlu tuttu.

Beni Sadr Devrim Konseyi üyeleriyle birlikte Tahran Üniversitesine giderek öğrencilerle konuştu. "Halkın Fedayileri"ne üniversiteleri boşaltmaları için yeniden çağrı yaptı. Beni Sadr, Devrim Konseyinin üniversitelerle ilgili kararını desteklediğini belirtti. Devrim Konseyi tüm siyasi öğrenci derneklerinin boşaltılması kararı almıştı.

Tahran'daki çatışmalarda ölen iki kişinin, vurularak öldüğü bildirildi. Ancak bu kişileri kimlerin vurduğu açıklanmadı. Olaylara karışanlar arasında öğrenci olmayan tutucu kişilerin de bulunduğu belirtildi.

HOMEYNİ'NİN TEPKİSİ

Ayetullah Homeyni, gençliğin Tahran Üniversitesinin gerektiği biçimde "arındırılmasına" karşı çıkması halinde her şeyi halka devredeceğini söyledi.

Homeyni, üniversitelerin sömürge haline getirildiğini ve Batılılaştırıldığını ve gerçek bir eğitimin uygulanamadığını öne sürdü. Üniversite sisteminin temelinden değiştirilmesi ve İslamlaştırılması gerektiğini iddia eden Homeyni, mevcut eğitimin öğrencileri komünizme veya Batıya yönelttiğini savundu. Homeyni'yi dinlemeye gelenler üç saat süreyle Kum kentinde "İslam üniversitesi kuralım, yabancı üniversiteyi yıkalım" diye bağırdılar.

CARTER: REHİNELER TEHLİKEDE

CBS Televizyonunda konuşan ABD Başkanı Carter, "Askeri müdahale rehinelerin hayatını tehlikeye düşürmez mi" şeklinde sorulan bir soruya, "Rehinelerin hayatları zaten tehlikede" cevabını verdi. Carter, İran'da giderek kötüleşen siyasi ve toplumsal durumun rehinelerin hayatını tehlikeye attığını iddia etti.

Carter rehinelerin ailelerinin Tahran'a gitmelerini istemediğini tekrarladı. ABD yaptırım kararı almadan önce Tahran'a gidip oğlu ile görüşen aileye ceza verilmeyeceğini söyledi.

İRAN'DA SEÇİMLER 9 MAYISTA

İran Devrim Konseyi üyesi Ayetullah Mahdavi Kani, Yasama Meclisi seçimlerinin ikinci turunun 9 Mayıs günü yapılacağını açıkladı.

Yasama Meclisi seçimlerinin ilk turunda 270 üyenin oluşturacağı İran Parlamentosunun 98 üyesi belirlenmişti.

Suriye Komünist Partisinin önde gelen yöneticilerinden biri öldürüldü

Jivkov Şam'ı ziyaret ediyor

ŞAM

Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov Şam'ı ziyaret ederken, Halep'te, Moskova yanlısı Suriye Komünist Partisinin bir yetkilisi öldürüldü.

Jivkov'un başkanlığında bir Bulgar heyeti Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın davetlisi olarak Şam'a geldi ve temaslarına başladı.

Bulgar "BTA" ajansı, iki ülke arasındaki işbirliğinin özellikle 1972-74 yıllarında iki ülke liderinin karşılıklı olarak yaptıkları ziyaretlerden sonra gelişmeye başladığını, bu ziyaretin ilişkileri daha da geliştireceğini yazdı.

Todor Jivkov geçen ay da Libya'yı ziyaret etmişti.

ABU SALİM'İN ÖLÜMÜ

Halep kentinde dün, Suriye Komünist Partisinin önde gelen yöneticilerinden Abu Salim tabancayla vurularak öldürüldü. Abu Salim'in takma isim olduğu belirtildi.

Bu arada Suriye Komünist Partisi bir açıklama yaparak, Abu Salim'i, "Müslüman Kardeşler" örgütünün öldürdüğünü ileri sürdü.

Suriye Komünist Partisinin hükümette iki üyesi bulunuyor.

El Salvador'da «Devrimci Demokratik Cephe»nin Başkanı kaçırıldı

SAN SALVADOR (AA/AFP)

El Salvador'da üç gün önce kurulan "Devrimci Demokratik Cephe"nin Başkanı Alvarez Cordoba kimliği bilinmeyen kişiler tarafından kaçırıldı.

Önceki hükümetler döneminde Tarım Bakanlığı görevinde bulunmuş olan Cordoba, ülkenin önde gelen toprak sahibi ailelerinden birine mensuptur.

El Salvador'da "gerçekten demokratik" bir yönetim isteyen Cephe, ülkedeki hükümet aleyhtarı gruplardan, sendikalardan ve ılımlı muhaliflerden oluşmuştur.

San Salvador'daki üniversite çevreleri Cordoba'nın hükümet tarafından tutuklandığını sanıyor. Ancak Savunma Bakanı Albay Guilermo Garcia bu konuda hiç bir haber alınmadığını öne sürdü.

AYDINLIK YAYINLARI
YENİ ÇIKTI
Mehmet Tekin
Sovyet Sosyal Emperyalizmi ve Kürt Meselesi
70 LİRA

Hava köprüsünden sonra şimdi de deniz köprüsü kuruldu

Kübalılar Amerika'ya da gidebilecek

WASHİNGTON

Küba'nın başkenti Havana'daki Peru Büyükelçiliğine sığınan 10 bin 800 göçmen adayının, adayı terketmesi sürerken, bu sefer de Florida sahillerinden gelen Amerikan gemilerinin Kübalı yeni göçmen adaylarını ABD'ye götürebileceği açıklandı.

Küba Komünist Partisinin yayın organı "Granma" gazetesi, dünkü sayısında, Florida'dan gelen gemilerin "Barış gemileri" olduğunu belirterek, isteyen Kübalı vatandaşların ülkeden serbestçe ayrılabileceklerini yazdı.

Gözlemciler, Fidel Castro'nun geçtiğimiz hafta sonunda büyük bir kitle mitingi düzenleyerek, uluslararası kamuoyuna karşı bir gövde gösterisi yaptığını hatırlatarak, Bloksuz ülkeler topluluğu lideri olarak da bir dizi önlemi almak zorunda kaldığını belirtiyorlar.

Küba'da 1959 yılında ABD yanlısı diktatör Batista'nın ülkeyi terketmesiyle birlikte ilk elde 700 bin Kübalı da adadan ayrılmış ve göçmenlerin büyük bir bölümü Florida Yarımadasındaki Miami kenti ve yöresine yerleşmişlerdi. Halen bu bölgede çok büyük sayıda Kübalı göçmen bulunuyor.

GÜNDEM dışı

BECERİKSİZ TERZİ

Anayasa "Semineri"ni düzenleyen gazetenin başlık yanındaki ilan kutusunda ne yazıyor biliyor musunuz?

"Kendiniz dikin, kendiniz giyin."

Yanlış değil hani! Anayasayı da kesip biçmeye, dikip giymeye heveslendiklerine bakılırsa...

Ama oradakilerin heveslendiği elbise herkese olur mu?

Boğaz'daki mecliste «Sayın cumhurbaşkanı»

1961 Anayasası üzerinde kötü niyetleri olan kimi kişiler Boğaz kıyısındaki bir büyük otelde gönüllerine göre bir meclis topladılar.

Demokrasi, Anayasal kuruluşlar, parlamento gibi meseleleri bir çırpıda hallediverdiler. İşin ilginç yanı bu mecliste uzun süredir nasıl sonuçlanacağı merak edilen Cumhurbaşkanlığı seçimleri de bir konuşma ile sonuçlandırıldı.

Nasıl mı?

Demokrat Parti iktidarının son günlerinde kurulan ünlü "Tahkikat Komisyonu" Başkanı Ahmet Hamdi Sancar, salonda izleyiciler arasında bulunan Celal Bayar'a "Sayın Cumhurbaşkanı..." diye hitap ediverdi.

Demek ki, biz Cumhurbaşkanı Ankaradaki Türkiye Büyük Millet Meclisinde siyasi partilerin oylarıyla seçilecek diye bunca zaman boşuna beklemişiz!

MİLLET İRADESİ

Emekli General Faruk Güventürk, Tarabya'daki Anayasa seminerinde çok heyacanlandı. Baktı ki herkes atıp tutuyor. İstiklal mahkemeleri, güçlü iktidar, tenkil, Parlamentoyu fesih hakkı lafları ortalıkta dolanıp duruyor.

Kürsüye geldi ve şunları söyledi:

"İşte gördüğünüz gibi, millet iradesi burada tecelli etmiştir. Şimdi bu durumu bir deklarasyonla efkar-ı umumiye'ye duyuralım"

Salondaki izleyiciler bir an şaşkınlık geçirdiler. Aralarında "Vay anasına biz buraya milletin temsilcisi olarak gelmişiz de haberimiz yokmuş!" diyenler de vardı. Sonra da dönüp millet iradesinin temsilcilerine baktılar:

Büyük sanayiciler, bir kaç profesör ve bol miktarda eski Demokrat Parti yanlısı parlamenter eskisi..

CHP'lilere ne kaldı?

CHP'nin bir il örgütüne bir müfettiş gelir. İçeri girer. Sağına soluna bakınır. Kendisiyle kimse ilgilenmemektedir bile. Müfettiş kapalı kapılardan birine doğru yürür. Önüne sert bakışlı bir genç çıkar.

—Nereye?

— Şu odaya girecektim

—Giremezsin, orada Halkın Kurtuluşu grubunun semineri var.

Müfettiş bu sefer başka bir kapıya yönelir. Kapıyı açar, içeri bakar. Odada bir kalabalık görür. İçeri girmez. Biraz önceki gence sorar.

— Burada ne var?

—Orası Devrimci Sol'un odası, toplantı var.

Müfettiş bu sefer üçüncü bir kapıya yönelir. Biraz önceki genç yine seslenir.

—O oda da İGD'nin.

Müfettiş şaşkınlık içinde sağına soluna bakınır. O sırada sokak kapısının yanındaki bir masada oturmakta olan üç kişiyi görür ve onların yanına gelir.

—Nasılsınız, diye sorar, burada ne yapıyorsunuz böyle?

Masa başındaki yaşlı adam acı acı güler

—Ne yapalım beyim. Bütün odalar çeşitli gruplar tarafından paylaşıldı. Bize de bu kırık masayı verdiler. Artık biz CHP'liler de bu masanın etrafında toplanıp aramızda sohbet ediyoruz.

NOT: Merak edenler bu olayın nerede cerayan ettiğini gazetemizden öğrenebilir.

SİGMA HALİÇ'İ KURTARABİLİR Mİ?

Yukarıdaki fotoğrafta bir İngiliz firması tarafından geliştirilen ve durgun sularda biriken yağ ve petrol tabakalarını "süpüren" bir cihaz görülüyor. Su yüzeyinde dolaştırılan Sigma adlı bu cihaz güçlü pompaları ile birikintileri topluyormuş. Kullanılması çok kolaymış. Ağırlığı sadece 8 kiloymuş. Saatte 3 metreküp petrolü rahatlıkla temizleyebiliyormuş vs. vs... Bunlar firmanın reklam ve tanıtma sozleri.

İstanbul Belediyesine bir önerimiz var. Firmaya açık bir teklif yapsın, "Erkekseniz gelin Haliç'i temizleyin de reklamınıza inanalım" diye. Kimbilir belki Sigma'nın gücü Haliç'in kirliliğiyle başa çıkabilir. Biz de böylece yıllardır tartışılan bu konudan kurtuluruz.

BİR FIKRA — HEPSİNİ BİRBİRİNE KAT

Ölü yemeğinde toplanan cemaatin içinde üç tane de hoca vardır. Hocaların görevi yemekte dua etmek ve Kuran okumak. Yemekler yenir sıra helvadadır. Tatlının orta yerinde bir çukur vardır ve tereyağı bu çukur içinde toplanmıştır. Hocaların üçü de gözlerini yağa dikerler. Nasıl etsek şu yağı kendi önümüze akıtsak diye düşünmeye başlarlar. Bir tanesinin aklına parlak bir fikir gelir. Başlar duaya ve sonunu şöyle getirir. "İzessemaün tariki, şöyle çekerler kariki" der ve bir kaşıkla yağı kendi önüne bir ark çekerek akıtır. Sıra ikinci hocadadır. O da "İzzessemaün fürüçü bu tarafa da gelsin bir ucu" diyerek, yağın geri kalanını kendi tarafına çeker. Tepsinin ortasında yağ kalmamıştır. Üçüncüsünü bir düşünce alır. Bir süre sonra "İzessemaün şakkat hepsini birbirine kat" der ve tepsideki helvayı karıştırarak yağ sorununu çözer.

YURT HABERLERİ — YURT HABERLERİ

4 saatlik uyarı direnişi yapan Aslantaş Baraj İnşaatı işçileri (Fotoğraf: AYDINLIK)

Aslantaş Baraj işçileri 4 saatlik direniş yaptı

ADANA (ÖZEL)

Aslantaş baraj inşaatında çalışan Enerji-İş üyesi işçiler işkolu düzeyinde imzalanan toplu iş sözleşmesinden yararlandırılmamaları üzerine 4 saatlik uyarı direnişi yaptı.

Tes-İş Federasyonunun işkolu düzeyinde imzaladığı sözleşmenin Enerji-İş üyelerine uygulanmaması üzerine işçiler "Bir işkolunda sözleşme imzalanmışsa, bundan bütün işçiler yararlanmalıdır" diyerek işvereni uyardı.

Tes-İş ise işçilerden sendikaya üye olmaları karşılığı 3 bin 500 lira para kesiyor.

Tütün üreticisinin derdi bitmiyor

Ege bölgesinde mavi küf görüldü

İZMİR (AA)

Ege bölgesinde tütün fidelerinde "Mavi Küf"hastalığı görüldüğü bildirildi. Bölge Zirai Mücadele ve Karantina Başkanlığından verilen bilgiye göre, Mavi Küf hastalığı İzmir, Muğla ve Aydın'a bağlı köylerde görüldü. Manisa-Akhisar ve Bergama-Bakırçay yörelerinde ise hastalığın şimdilik görülmediğini bildiren Zirai Mücadele ve Karantina yetkilileri hastalığın ortaya çıkmasındaki etkenleri ve yerleri şöylece belirttiler:

"Mavi Küf, İzmir'in Bayındır, Tire, Selçuk ve Torbalı, Muğla ilinin Fethiye, Aydın ilinin de merkez köylerinin bir bölümünde görüldü. Hastalığın ortaya çıkmasında hava koşulları etken."

Mavi Küfe karşı gerekli ilaçların piyasada bulunduğunu belirten yetkililer şöyle dediler:

"Fidelere üç günde bir manetli ve zinetli ilaçlama yapılmalıdır. Üreticilerin ilaçları binde bir ile binde üc dozunda kullanmaları gerekir. Aynı zamanda fidelik ortamının rutubetten kaçırılması şarttır. Üç yıldır uyguladığımız önceden mücadele yöntemiyle üreticileri uyarıyoruz."

Bir kooperatif başkanı, köylülerden habersiz kongre yaptı

K.MARAŞ (ÖZEL)

Pazarcık ilçesine bağlı Emiroğlu köyü Kalkındırma Kooperatifi Başkanı İsmet Talioğlu, 13 Nisan günü kooparatif üyelerinin katılmadığı gizli ve uydurma bir kongre yaptı. Yasa ve ana sözleşme uyarınca kooparatif ortaklarına davetiye verilmesi ve kongrenin basında duyurulması gerekirken bunların hiç birini yapmayan İsmat Talioğlu'nun evinde birkaç akrabasıyla kongre yapmaya kalktığı ortaya çıktı.

Kooperatif ortaklarından Mustaf Kılıcoğlu ve Mustafa Yaraşır Kooperatif Başkanı İsmet Talioğlu'nun birkaç akrabasıyla birlikte evinde gizli kongre yaptığını öğrendiler. Köylülerin itiraz dilekçesini kabul etmeyen Talioğlu, kongrenin yapıldığını ve yönetimin belirlendiğini öne sürdü. Birçok üyenin tepki göstermesine karşılık Talioğlu, "Bildiğiniz yere gidin" diyerek köylüleri başından savdı.

Başkan İsmet Talioğlu daha önce de kooperatife üye olmak için başvuran köylülerin talebini çeşitli bahanelerle yerine getirmemişti. Talioğlu akrabalarını ve arkadaşlarını üye kaydederek yönetimi elinde bulundurmaya çalışıyor.

Emiroglu köylüleri kongrenin iptali için mahkemeye başvuracaklarını acıkladılar.

Ankara'da kuduzdan ölen yurttaşın Karaman'daki yakınlarının zaman geçirmeden aşı olmaları istendi

KARAMAN (AA)

Ankara'da kuduz hastalığından ölen Ali Doğan Çukur adlı yurttaşın, Karaman ilçesindeki yakınlarının ve kendisiyle temas eden kişilerin sağlık kuruluşlarına başvurarak aşı olmaları istendi.

Alınan bilgiye göre, Ankara'da beş gün önce ölen Ali Doğan Çukur'un, ölüm sebebinin kuduz olduğu belirlendi.

Yetkililer, Ali Doğan Çukur'la temas eden kişilerin zaman geçirmeden aşı olmaları gerektiğini kaydetti.

İLAN
PETKİM-İŞ
TÜRKİYE PETROL VE KİMYA SANAYİİ
İŞÇİLERİ SENDİKASI
GENEL BAŞKANLIĞINDAN

Sendikamız, aşağıda ünvan ve adresleri yazılı işyerleri işverenleri ile işyeri seviyesinde toplu iş sozleşmesi yapacaktır.

275 sayılı yasa gereğince ilan olunur.

1. Yeni İlaç ve Hammaddeleri San. ve Tic. A.Ş. Han Arkası Sok. No.5, Mercan-İSTANBUL
2. SÖZEN KOLLEKTİF ŞİRKETİ İsmet Sözen ve Ortağı Beşyol Mah. Eski Londra Asfaltı No.4, Sefaköy-İSTANBUL
3. KANSUK LABORATUARI Dr. İsmet Sözen ve Ortakları Adi Komandit Şirketi, Beşyol Mah. Eski Londra Asfaltı No.4 Sefaköy-İSTANBUL
4. KANSUK İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş. Beşyol Mah. Eski Londra Asfaltı. No.4 Sefaköy-İSTANBUL

(E ısın:2929-433)

İLAN

İSTANBUL 9 NCU İŞ MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNDEN

Dosya No: 1979/859

SSK Genel Müdürlüğü tarafından davalılar Mesan Metal San. A.Ş. ve Nami Ö.demir aleyhine acılan alacak davasında:

Davacı Kurum tarafından açılan dava sebebiyle davalılardan Nami Özdemir'e İstanbul—Kasımpaşa, Dolapdere Cad. Keresteci Ali sok. No:1 adresine çıkarılan tebligata verilen meşruhata göre gösterilen adresten ayrıldığı ve zabıtaca yaptırılan tahkikatta adı geçeni bilen ve tanıyan olmadığı yolunda cevap verildiğinden, Mahkemece ilanen tebligat yapılmasına karar verilmekle,

Davalılardan NAMİ ÖZDEMİR'in duruşmanın bırakıldığı 18.61980 Çarşamba günü saat 10.00'da mahkememiz salonunda hazır bulunması veya kendisini bir vekille temsil ettirmesi aksi takdirde ilanen gıyab kararı tebliğ olunacağı davetiye yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur. 17.4.1980

Hakim 9587
(B–2907–434)

GAYRİMENKUL SATIŞI
İSTANBUL 10. İCRA MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1980/75

Beyoğlu, Kadımehmet Mahallesi, İbadullah Sokağında kain 49,51 kapı, 184 pafta, 1403 ada, 7 parsel sayılı 282.50 m2 sahalı kargir apartmanın hacizli olan 36/648 arsa paylı çekme kat 18 bağımsız bölüm no.lu meskeni satılarak paraya çevrilecektir.

İmar durumu: 1.4.1980 tarih ve 1751 sayılı imar durumuna göre: 1/5000 ölçekli, 17.2.1954 tasdik tarihli nazım meri imar planı muvacehesinde: 12.50 metre yüksekliğinde, yol cephesinden istikamete çekilerek krokisinde taralı olarak gösterilen sahada (yaklasık 210 m2), 20.00 metre derinliğinde, ön ve yan bahçe mesafesi olmayan bitişik inşaat nizamında çatı veya çekme katsız iskan sahasında, beher otopark bedeli 20.000.- TL olan bir inşaat yapımına müsait olduğu anlaşılmıştır.

Tetkikat: Kasımpaşa'dan Sütlüce'ye giden Yeni Çeşme Sokağının nihayetindeki İbadullah Sokağında Babaocağı isimli apartman 3 bodrum, 1 zemin ve 3 normal katlı betonarme karkas olup, ön ve arka bahçe cepheleri sıva üzerine badanalıdır. Apartmana 8 adet basamakla çıkıldıktan sonra iki kanatlı camlı demir konstrüksion bir kapı ile girilir. Her katta ikisi ön, biri arka bahçe cepheli üçer daire vardır. 3 üncü kat 18 nolu arka daire: Tapukaydında çekme kat olan bu daire, yerinde halen tam kata iblağ edilmiş olup, normal 3 üncü katta arka bahçeye cephelidir. Daire:1 antre-koridor, 2 oda, 1 küçük saloncuk, 1 mutfak, 1 W.C., 1 banyodan müteşekkil olup, 72 m2 sahalıdır. Dairede su ve elektrik tesisatı mevcuttur.

Kıymeti: Bilirkişi tarafından çekme kat 18 bağımsız bölüm no.lu daire tamamına 720.000.- TL. kıymet takdir edilmiştir.

İlk açık artırması 26.5.1980 Pazartesi günü saat 14.00'den 14.30'a kadar İstanbul Sultanahmet'te Adliye Sarayı'nda 10 uncu İcra Memurluğunda yapılacak- tırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 14.5.1980 tarihinden itibaren memuriyetimizde açık bulundurulacaktır. İlk açık artırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin % 75'ini ve varsa rüçhanlı alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuunu aşmadığı takdirde en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma on gün daha uzatılarak onuncu 5.6.1980 Perşembe günü aynı saatlerde ve aynı yerde yapılacak ikinci artırmada en çok artırana ihale edilecektir. Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mehil içinde ihale bedelini vermezse namına yapılan ihale fesh'olunarak İ.İ.K.nun 133. maddesi hükmü tatbik olunur. İki ihale arasındaki fark ve geçen günlerin % 10'dan hesaplanacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın alıcıdan tahsil olunur. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde icra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşılmasından hariç kalırlar. Talep edildiği ve 12.50 TL.lık posta pulu gönderildiğinde şartnamenin bir örneği gönderilir. Artırmaya iştirak etmek isteyenlerin muhammen kıymetin % 10'u nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunun tevdii mecburidir. Fazla bilgi edinmek isteyenlerin 1980/7⁵ dosya no.su ile memuriyetimize müracaatları ilan olunur. 21.4.1980.

(Basın: 2955-436)

Karanlık işleri sergileyen yapımcı Cook, sık sık saldırıya uğruyor

BBC'nin «Kontrol Noktası» programı, «Karanlık işleri» aydınlatıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Roger Cook 36 yaşında bir gazeteci. Onu tanıyanlar kendisini sık sık ya kolu sargılı ya da gözü şişmiş ve morarmış bir durumda görüyorlar. Neden mi? Kendisi başına gelenleri şöyle anlatıyor: "Geçenlerde dolandırıcıların kurduğu bir şirket hakkında etraflı bilgi toplamıştım. Rakip hizipler, eski sahtekarlar, hapisten çıkanlar vb. bayağı bilgi vermişlerdi bana. Üstelik bir kaç da belge geçmişti elime. Son olarak, şirketin eski ortaklarından biri ile bir röportaj yapıp işimi bitirecek ve malzemeyi yayına hazır hale getirecektim. Oldukça kötü bir şöhrete sahip kahvenin birinde randevu verdiler bana. Yüklendim teybi, girdim içeri. Ama beklediğim adam yoktu, üç tane iri yarı adam gelip oturdu yanıma. Biraz da şaka yolu ile kahveden çıkardılar beni, bir arabanın içine attılar. Sonra yolda iyice dövdüler. Temiz bir sopa çektiler. Son olarak da, 'Haddini bil, bulaştığın işten bir an önce vazgeç yoksa halin harap!' dediklerini hatırlıyorum. Dayağı yedikten sonra, yol kenarına baygın durumda bırakmışlar beni..."

Bu tür olaylar sık sık başına gelirmiş Roger Cook'un. Hatta bir keresinde, büyük bir şirketin vergi kaçakçılığını ortaya çıkarayım derken az kalsın canından oluyormuş. Saldırganlar Cook'u öldü diye bırakıp gitmişler.

7 yıldır dinleyicilerinin hayranlığını kazanan bu yapımcı ayrıca hemen hemen her hafta, çivi ile patlatılan otomobilinin lastiklerini, taşlarla kırılan evinin camlarını tamir ettirmek zorunda kalıyor.

Ama Roger Cook, kendisini işine öylesine vermiş ki sonunda dinleyiciler nöbetleşe gelip evinin önünde nöbet tutmaya başlamışlar.

"Kontrol Noktası" programının bazı özellikleri var. Örneğin üç yardımcısı ile Cokk, olanakları içinde yapılan haksızlıkları, adeletsizlikleri, karanlık işleri bizzat gidip yerinde inceliyor. Belge topluyor, tanıkları yüzleştiriyor. Ve mutlaka bir kaç kaynağa dayanmaya önem veriyor. Üstelik Cook'un sergilemeye çalıştığı olaylar, genellikle başka basın-yayın organlarında değinilmemiş olaylar oluyor. "Kontrol Noktası"nı özellikle de ticari ve iktasadi alandaki sahtekarlıklar ilgilendiriyor

"Ben" diyor yapımcı, "küçükten beri hep yoksullardan, zayıflardan yana saf tuttum. Örneğin kovboy filmlerinde bile Kızılderilileri tutardım". "Bu programı neden yapıyorsunuz?" diye sorulunca da Roger Cook şu yanıtı veriyor: "Ben hayırsever bir insanın. Hayırsever bir insan, iyi kalpli ama kafasını evde unutmuş bir insandır"

BBC yöneticileri mdiye kadar Roger Cook'a pek ses çıkarmamışlar. "Parlamenter Demokrasi"nin beşiğinde "Kontrol Noktası" programını kaldırmak veya sansür etmek herhalde İngiliz lordlarının soyluluğuna leke düşürür diye düşünmüşlerdir. Ama bir keresinde, Cook'un şefi "Ne bağırıyorsun bu kadar. Futbol maçı anlatır gibi röportaj yapılır mı?" demiş. Cook da diyor ki, "Bizim şef elbette böyle der. Ama ben adamla konuşurken, herifin elinde bir balta olduğunu ne bilsin!"

Pankreas kanserine karşı önleyici bir kapsül bulundu

Hamile iken alkol kullanmak kansere sebep oluyor

CHAPEL HILL (AA)

Hamile iken alkollü içki içmenin kansere yol açtığı öne sürüldü.

ABD'de, Kuzey Carolina Üniversitesi Tıp Fakültesinde yapılan bir deneyden hamile bir fareye alkol ile su karışımı içirilerek, farede kötü huylu kanser yumruları geliştiği izlendi.

Deneyi yapan Dr. Geoffrey Haughton, bugüne kadar, kanser ile alkol arasında bağ olduğunun bilindiğini, fakat elinde kesin veriler olmadığını söyleyerek bu deneyden sonra eski bilgilerle yenisi arasında köprü kurulduğunu belirtmiştir.

PANKREAS KANSERİNE KARŞI KAPSÜL

Öte yandan kötü huylu Pankreas kanserinin acısını azaltıcı ve gelişimini yavaşlatıcı bir kapsül geliştirildiği bildirildi.

Kapsülü geliştiren Japon doktor, kansere karşı önleyici etkisi olan ilacın alınması imkansız olan yumruların (tümörün) üstüne, içine veya çevresine yerleştirildiğini, biçiminin ise vucuttaki yerleştirilecek bölgeye göre ayarlandığını söyledi.

Japon Dr. Anio Yamada'nın bu savı, sonradan takılma iç organlarla ilgili olarak yayınlanan bir raporda da yeraldı.

40 yıl sonra şeker ithal ettik, bu uygulama süreklilik kazanmasın!

Şarkışla'daki pancar üretimi yarı yarıya düştü

Üreticiler şekerpancarının kilosuna 5 lira aldıkları takdirde ancak masraflarını karşılayabileceklerini söylüyorlar. Yoksa, son zamlarla birlikte gelen maliyet artışları şekerpancarı üretimine büyük ölçüde darbe vuracak. Üreticilere makul bir fiyat ödenmezse önümüzdeki yıllarda da şeker ithal etmek zorunda kalınabilir.

SİVAS (ÖZEL)

Şeker ihraç eden bir ülke durumunda iken 40 yıl sonra şeker ithal etmek zorunda kalınması sürekli bir uygulama haline dönüşme tehlikesiyle karşı karşıya.

Ülke çapında şeker pancarı üretiminde önemli azalmalar gözlemleniyor.

Sivas'ın Şarkışla ilçesi ve civarında pancar üretiminin yarı yarıya düştüğü bildirildi. 3 aydır paralarını alamayan üreticiler yeni ekim ve karınlarını doyurmak için para bulamıyorlar.

Paralarını ne zaman alacaklarını bilemeyen köylüler, esnafın önünden geçemediklerini belirtiyorlar. En çok pancar eken Çayırşeyhi köylüleri "yarıya yakınımız pancar ekemedi" derken, Kızılcakışla köylüleri de "topraklarımızın yüzde 60'ı boş bekliyor" diyorlar. Öte yandan Kayapınar köyü ise 4 haneye düştü.

Hükümet bol bol üretimi artırmaktan bahsederken, yüzde 400 zam gören gübreyi alamayan köylüler, ekim alanı azalan topraktan daha az verim alıyorlar. Sonuçta üretim daha da düşüyor ve şeker satan Türkiye, şeker ithal etmek zorunda kalıyor.

Ayrıca köylüler mazot bulamamaktan dolayı at ve mandalarla ekim yapmaya çalıştıklarını, bir çift nalı 1000 lira olan atı mumla aradıklarını belirtiyorlar.

Köylüler, şeker pancarının kilosuna 5 lira aldıkları takdirde verdiklerini kısmen alabileceklerini söylüyorlar. Bilindiği gibi şeker pancarının kilosu 1,5 liradan işlem görüyor. Şekerin kilosu 45 lira. Bir ton pancardan 180 kilo şeker ve 200 kilo melas (kilosu 8 lira) elde ediliyor. Bunların toplamı aşağı yukarı 11-12 binlira yapıyor. Köylüye 1500 lira ve biraz küspe kalıyor.

Üretici köylüler pancar fiyatını şöyle hesaplıyorlar. Bir dönümde yapılan masraflar.

Ekme fiyatı: 100TL
2 defa sürme: 600"
1 çapa (6 işçi): 1200"
Ara çapa (4 işçi): 800
Sulama: 1800 "
Güz gübresi: 375
Yaz gübresi: 340
Sökme parası: 1500
Çekme parası: 1200 lira

Toplam: 7655 lira
4 tondan elde edilen: 6000 lira
1655 lira zarar.

Bu hesaplara son zamları da eklersek, toplam masraflar 15 bin liraya yakın çıkıyor. İstenen 5 lira fiyattan ise üreticinin eline geçen 20 binlira kendi ailesinin çoluğuyla çocuğuyla döktüğü ter de cabası.

Güngören Belediyesi yolları onarmadığından

30 bin nüfuslu Güneşlitepe Mahallesine tek bir otobüs bile çalışmıyor

30 bin nüfuslu Güneşlitepe Mahallesi adeta mahrumiyet bölgesi. Mahallenin sorunlarını yetkililere iletmek üzere oluşturulan heyet bozuk yolları gösterirken. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul'da Güngören Belediyesine bağlı 30 bin nüfuslu Güneşlitepe Mahallesine belediye otobüslerinin çalışmaması sonucu halk büyük güçlüklerle karşılaşıyor. Otobüs çalışmamasına, mahallenin bozuk olan yollarının onarılmamasının yanı sıra Minibüsçüler Derneği Başkanının Güngören Belediyesine baskı yapmasının da etken olduğu bildiriliyor.

Mahalleye otobüs gelmemesi nedeniyle mahalle halkı ya uzun bir mesafeyi yürüyerek Bağcılar'a veya Güngören'e gitmek ya da minibüslere binmek zorunda kalıyorlar. Çift vasıta parası ödeyen mahalle halkı İstanbul Belediyesi otobüslerinin mahalleden geçmesini ve Güngören Belediye otobüslerinden yararlandırılmalarını istiyorlar.

İstanbul Belediyesinin bir süre önce mahalleye 5 otobüs verdiğini ancak yolların bozuk olması nedeniyle otobüslerin seferden çekildiğini belirten mahalle halkı "Biz Güngören Belediyesinden asfalt istemiyoruz. Yoldaki köstebek çukurları çakılla doldurulsun ona da razıyız" diyorlar. Yolların onarılması için Güngören Belediye Başkanına çeşitli defalar başvuruda bulunduklarını söyleyen mahalle sakinleri şöyle diyorlar:

"Yol yapılmamasına gerekçe olarak önce çimento-mazot yok dediler, şimdi var. Fakat bu sefer de Minibüs Şoförleri Derneği Başkanı baskı yaptı, otobüs çalışırsa benim esnafım zor durumda kalır dedi. Belediye Başkanı ise 30 bin nüfuslu mahallenin menfaatini savunmak yerine, 130 minibüsçünün menfaatini savunmayı tercih etti."

Güneşlitepe Mahallesi sakinleri sorunlarını yetkililere iletmek için 5 kişilik bir heyet oluşturdular.

Bir öğretmenin üzerinde silah ve MHP kartı bulundu

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA. Meslek Yüksek Okulunda "İnsan İlişkileri" dersinin öğretmeni Mehmet Akdeniz'in üzerinde silah ve MHP kartı bulundu.

Önceki gün eski Yaykur öğrencilerinin öğrenim gördüğü Meslek Yüksek Okulunda öğrencilerin derste olduğu bir sırada arama yapıldı. Polisin yaptığı arama sonucunda ağzına mermi sürülmüş bir tabanca ile MHP kartı bulundu. Mehmet Akdeniz gözaltına alındı.

TARIMSAL KALKINMA KONGRESİ BAŞLADI

"Tarımda çağdışı toprak mülkiyeti vardır"

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye Mimar ve Mühendisler Odasına bağlı Ziraat Mühendisleri Odası ile Tüm Demokrat Teknik Elemanlar Derneğinin ortaklaşa düzenlediği Tarımsal Kalkınma Kongresi Petkim-İş salonunda başladı.

Kongrenin açış konuşmasını yapan DESTEK Başkanı Haldun Yörükoğlu, ülkemizin en büyük güvencesinin insangücü olduğunu, ama insangücünün aynı zamanda en savurgan kullanılan kaynak olduğunu vurguladı. Yörükoğlu konuşmasında, insan gücünün yokedilmesi konusunda şunları söyledi: "Bir yandan anarşi hemen her gün artık sayıları onlarla ifade edilmeye başlanan genç, yetişmiş beyinleri aramızdan alıyor, öte yandan var olan insangücü, ücret politikasıyla tayin politikasıyla, kullanım politikasıyla edilgenliğe itiliyor"

Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Sami Doğan da Türk tarımının temel sorunlarına ve çelişkilerine değindi. Doğan konuşmasında, tarımda çağdışı toprak mülkiyeti bulundugunu, insan emeğinin feodallerce sömürüldüğünü, toprak ve gelir dağılımının adaletsiz olduğunu, üretimin değerlendirilmesi ve pazarlanmasında üreticinin etkin olmadığını ve kırsal alanda üretim ilişkilerinin ve demokratik örgütlenmenin yönlendirici devlet kontrolünden yoksun olduğunu belirtti.

Kongrenin ilk gününde tarımda kaynak aktarımı ile ilgili üç bildiri tartışmaya sunuldu.

26 Nisana dek sürecek Tarımsal Kalkınma Kongresinin ikinci bölümünün eylül ayında yapılması planlanıyor.

40 yıl sonra Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

NAZIF EVREN:

«Köy Enstitüleri, ileri bir görüşün uygulanmaya başladığı bir hamledir»

Nazif Evren

Salihli'nin Payraz köyünde, 1910 yılında doğdu. İlkokula aynı yerde başladı ve Çivril'de tamamladı. 1931 yılında İzmir Öğretmen Okulunu bitirdi. 1931-1939 yılları arasında Akhisar Gazi İlkokulunda çalıştıktan sonra 1941 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Kütahya'da İlköğretim Müfettişliği, Savaştepe Köy Enstitüsünde eğitmen kursu grup şefliği, Çifteler Köy Enstitüsünde öğretmenlik ve eğitim şefliği yaptı. 1944'ten 1948'e kadar Dicle Köy Enstitüsünde Müdürlük görevinde bulundu. Erzincan'da Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı, Mersin'de İlköğretim Müfettişliği, Ankara'da Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı ve ilköğretim müfettişliği görevlerinde çalıştıktan sonra 1961-1969 yılları arasında MEB Halkla İlişkiler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü iken 1969 yılında emekli oldu.

Köy Enstitülerinin açılış amaçlarını iyice açıklayabilmek için, yüce Ata'nın aşağıya aldığım sözleri üzerinde özenle durup etraflıca anlamlandırmak gerekir.

"Gerçektir ki, yedi yüzyıldan beri dünyanın dört köşesine göndererek kanlarını akıttığımız, kemiklerini yabancı topraklarda bıraktığımız ve yedi yüzyıldan beri emeklerini ellerinden alıp, saçıp savurduğumuz ve buna karşılık her zaman küçükleme ve aşağılama ile karşılık verdiğimiz bunca özveriliklerine ve kayralarına karşı, iyilik bilmezlik, yüzsüzlük, saygısızlık ve zorbalıkla uşak kertesine indirmek istediğimiz bu yüce soylu üyenin önünde tüm utanma ve saygı ile gerçek durumumuzu alalım..."

O günlerde eğitim durumunu kısa da olsa, bilmek eğitmen kursları ve Köy Enstitülerinin açılmasında ne kadar geç kalındığını göstermesi bakımından önem taşır.

1936-37 yıllarında nüfusumuzun okur-yazar oranı çok korkunçtu. 1935 sayımına göre, okuma yazma bilmeyen sayısı, 13 milyon 639 bin 572, bilen sayısı ise: 2 milyon 517 bin 878 idi. Bilmeyenlerin yedi buçuk milyondan fazlası kadındı. Bu duruma göre, erkeklerden yüzde 76,7'si kadınlardan da yüzde 91,8'i okur-yazar değildi. Ancak, insan sayısında yüzde 23,3 erkek, yüzde 8,2 kadın, okuryazardı. Bu duruma göre ortalama nüfusun yüzde 84'ü okuma yazma bilmemekte idi. Köy nüfusuna göre düşünüldüğünde ancak, yüzde 10,5 okur-yazarı bulunuyordu.

Yüce Ata'nın hükümete bu konuda verdiği direktiflerde bunu gerektiriyordu. Direktifleri şöyleydi:

"Hükümetin en feyizli ve en mühim vazifesi maarif işleridir. Bunda muvaffak olabilmek için öyle bir program takip etmeğe mecburuz ki, o program milletimizin bugünkü haliyle, ictimai, hayati ihtiyacı ile muhiti şartlarıyla ve asrın icaplarıyla tamamen mütenasip ve mütevafık olsun. Bunun için muazzam ve fakat hayali, muğlak mütalektüalizm tecerrüt ederek hakikata nafiz nazarlarla bakmak ve el ile temas etmek lazımdır."

İşte Köy Enstitüleri bu durumların ve görüşlerin ışığı altında kurulan kısa ömürlü, geniş çaplı, yörelere göre kurulan birer halk eğitimi merkezi idi.

Her köy genci, kendi yeteneğine göre bir iş sahibi olacaktı. Elinden, iş gelen bir toplum meydana gelecekti. Üniversitelerin önündeki, içindeki, dışındaki barajların yükü hafifleyecekti. Her genç elinin diplomasına değil, bileğinin gücüne ve hünerine güvenecekti. Köy Enstitülerinin yararları ne olmuştur sorunuza gelince: Köy Enstitüleri bir ulusun yaşamında göz açıp kapayacak kadar kısa süreli bir yaşam sürebilmiştir. Oralarda yetişen gençlerin hepsi başarılı olmuştur. Okuma-yazma oranını onların çalışmaları yükseltmiştir. Amaçlanan yöne doğru çalışmalar sürememiş olmakla beraber bu gençler özel ve resmi yaşamlarında daima varlıklarını hissettirmişlerdir. Yazım yaşamımızda sayıları hayli kabarık yazarlar bu kurumlardan yetişmiştir. Bunlar yazım alanında çığırlar açmışlardır. Yapıtlarının çoğu yabancı dillere çevrilmiştir. İçlerinden profesör, milletvekili, bakan, hukukçu, doktor olanlar vardır. Köy Enstitülerinin hatalarını ve eksiklerini soruyorsunuz. Ben, o kurumların, içinde meslek varlığımı buldum. Oralardaki çalışmalarım çıkarılırsa 36 yıllık meslek yaşamım anlamsızlaşır. Ben hatasız olduğuna inandım. Gene de inanıyorum. Hatası varsa, o da en güçlü olduğu yönü, ileri bir görüşün uygulanmaya başladığı bir hamle oluşudur.

Kuruluş sırasında Savaştepe, Çifteler ve Dicle Köy Enstitülerinde çalıştım. Bu üç enstitüde de kurumların çok olumlu karşılandıklarını gördüm. Ona ait anılar ve yaşantılar çalışmalarımda geniş yer tutar. Yalnız ben size küçük bir anımı yazmakla yetineceğim.

Dicle Köy Enstitüsünün kuruluşunun birinci yılında yörenin mevsim özelliğini bilmediğimizden mi yoksa yerleşme telaşımızdan mı nedendir iki at bir çift öküzden ibaret olan hayvanımızın kışlık yiyeceğini yeterince depolayamamışız. Kış ortasında hayvanlarımız yiyeceksiz kaldı. Çevreden satın almak için ot ve saman arıyorduk. Bir gün, üzerlerine ot balyaları yüklenmiş dört devenin Enstitü alanına girdiğini gördüm. Deveciler develerini ıhtırıp otlarını indirdiler. Enstitüden ayrılacakları sırada önlerine çıktım. Bunların ne olduğunu, neden getirdiklerini, kimlere ait olduğunu sordum. "Bey" dediler, "Öğrendik ki mallarınız aç kalmış. Kendi otlarımızın fazlasından develerimize sarıp size getirdik" dediler. O halde hemen paralarını ödeyelim dedim. "Yok bey, burası bizim okulumuzdur, çocuklarımız burada okurlar, senin canın sağolsun, gözünün üstüne can kurban" dediler.

İSMAİL HAKKI TONGUÇ

Selahattin Şahin

Milli Eğitim Bakanlığı içinde köy meselesini çözümlemek için hazır reçetesi bulunmayan bir kişi vardı. Bu, İsmail Hakkı Tonguç idi.

Tonguç için köy meselesi diye bir mesele yok. Bir "aydınlar meselesi" bir "meslek meselesi", bir "eğitim meselesi" ve hepsinin üstünde bir "yurt meselesi" vardı. Tonguç'un eğitime katkısı, orijinal görüşü, asıl Köy Enstitülerinin bize öğrettiği gerçeklerin ışığı altında inceleyerek sistematik bir şekilde ortaya konulması gerekir.

Türkiye'nin eğitim problemlerinin bir çözümü olarak Köy Enstitüleri fikrini hiç bir yabancı eğitim düşünürüne ihtiyacı yoktur. Tonguç'u şuna veya buna benzetmek, onun büyüklüğüne hiç bir şey katmaz. Tonguç, birçok buluşu olan bir eğitimcidir. Onun eğitimdeki başarıları yanında en meşhurların eğitimcilikleri çocuk oyuncağı gibi kalır. Tonguç spekülatif düşünüşe ve şemalara isyan etmiş bir kuşağın temsilcisidir. Bundan dolayı ele aldığı problemi, bunlarla neden ve nasıl uğraştığını oturup sistematik bir şekilde göstermedi. Tonguç dinlemesini bilen bir insandı. Gözü, kendi fikirlerinden başka bir şey görmeyen birçok kimselerin gözüne çarpmayacak kadar mütevazi idi. Çok okuyan bir kişi olduğu halde, bilgiç iddialardan nefret ederdi.

TONGUÇ'UN EĞİTİM-ÖĞRETİM ANLAYIŞI

Tonguç'un "Iş ve meslek eğitimindeki" çözümlemesi bu başka memleketlerde görülen "iş seferberliği" örneklerinden çok belirli farklarla ayrılır. Eğitimi, 5-10 yıllık okul görme şeklinde anlamaktan çıkarıp, hayat boyunca süren bir iş olarak kabul etmekle mesleki ve meslek dışı işin yani ferdin kendi kendini gerçekleştirmesi işi saymakla Tonguç birçok mesleklerle doğrudan doğruya deneyi modern eğitimin tamamlayıcı ve öz cephesi olarak alıyor ve şöyle diyor:

"Uygulanmayan bilgi boş ve gereksiz değildir. Bir şeyi yapabiliyorsak aynı zamanda biliyoruz demektir. Doğru, iyi, düzgün yazamıyor veya resim yapamıyorsak anlatmak istediğimiz konuyu bilmiyoruz demektir. Bir olayın deneylerini yapmaktan, müzik parçalarını bir aletle çalmaktan veya notaya uygun olarak söylemekten aciz isek, o olayı veya parçayı bilmediğimiz anlaşılır. [illegible] 'i kitabı veya dergiyi okuyarak tabiatı ve sosyal hayatı inceleyerek bilgi edinemiyorsak kitapta yazılanı veya öğretmenin anlattığını ezberleme yolunu tutmuş, skolastiğin esiri haline gelmişiz demektir."

Köy Enstitülerinde okuyan çocuklar skolastiğe köle olmaktan kurtarılacak, onların kültürleri cila şeklinde ve ezberlenerek benimsenmiş bilgi değil, iş içinde iş aracılığı ile öğrenilen gerçek ve öz bilgiler olacaktı.

Köy Enstitüleri zamanın Cumhurbaşkanı, hükümeti, parlamentosu tarafından desteklenmiştir. Çok partili devre girildikten sonra köy okulu binasının yapımı, uygulama bahçesi, geçim toprağı tahsisi gibi konular propaganda aracı olarak ele alınmış ve parlamentodaki idealizm gevşemiştir. Bu suretle Köy Enstitüleri konusu da belli sonuçlara doğru yönelmiştir.

Yukarıda da söyledim. Köy Enstitülerinin yalnız, tarıma dayalı bir okul olarak düşünülmesi yanlıştır. O devirde Tarım Bakanlığı da Köy Enstitülerine benzer tarım okulları kurmaya çalışmıştır.

Yarın: Ali Rıza Öztürk'ün görüşleri

23 Nisan ve çocuklarımız

23 Nisan'da ilkokulda okuyan İzmirli, Kayserili çocuklar şiirlerini gönderdiler gazetemize. Çocuk ruhunun, canlı, kıpır kıpır çocuk dünyasının heyecanlarıyla yazılmış bu şiirleri bütün çocuk okuyucularımız için yayınlıyoruz.

Korkuyorum

Annem hasta
Kardeşlerimde öyle
Babam Almanya'ya gittiğinden beri
Eve ben bakıyorum
Sabah yedide gidiyor
Akşam onbirde geliyorum
Ama sokaklar karanlık
Sokaklarda başıı boş köpekler var
Köpeklerin havlamasından
Çok korkuyorum
Annem köpeklerden korkulur mu diyor
Beni ayıplıyor
Korkmamaya söz veriyorum
Ama yine korkuyorum.

5-A
Ayvaz MORKOÇ

TÜRKİYEM

Çizerim kalemle,
Güzelim Türkiye.
Biz burada doğduk,
Onun için biliriz seni,
Benim güzel Türkiyem.
* * *
Hiç unutmam senin,
O illerini ve Bölgelerini
Bu illerin ve Bölgelerin,
Hiç birinde düzen yok..
Benim güzel Türkiyem.
* * *
Bu düzensizlik neden?
Ben bilmem sen bilmezsin.
Bu bence bir boğuşma,
Bu bir kardeş kavgası
Benim güzel Türkiyem.

5-A
Dilek UĞUR

BENİM KÖYÜM

Buzdan kaynakları var
Ne hoş pınarları var
Yelleri var, selleri var
Çok güzeldir benim köyüm.

Koyunları var inekleri var
Tatlı kaymakları var
Yeşil çayırları var
Çok güzeldir benim köyüm

Şener ŞİMŞEK

Dünya Çocuk Yılı

Kimi yalın
Kimi aç
Kimi ağlıyor
Kimi sızlıyor
Hani Dünya Çocuk Yılı?
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Dünya Çocuk Yılı dediniz
Fakirin alınterini yediniz
Millete başınızın çaresine bakınız dediniz
Hani Dünya Çocuk Yılı?
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Kimi anam diyor
Kimi babam diyor
Kimi kanserden gidiyor
Hani Dünya Çocuk Yılı?
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Kimi boyacılık yapar
Kimi ekmek bulamıyor
Kimi sevgiden mahrum kalıyor
Hani Dünya Çocuk Yılı?
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Kimi çırak oluyor
Kimi köle kalıyor
Biri yemek istedi
Yanındaki sus dedi
Hani Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Çocuk uykuda uyuyor
Evlerini pis itler tarıyor
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Kimi sıcak şey bulamaz
Kimi sokaga çıkmaz
Biri gelir onu vurur
Polis bir şey yapamaz
Hani Dünya Çocuk Yılı?
* * *
Döğüşürken beraberce
Kiminin canı yanar
Kiminin kafası kanar
Hani Dünya Çocuk Yılı?
Bu mu Dünya Çocuk Yılı?

Şener ŞİMŞEK

İstemiyorum

İstemiyorum oyunlar
Oyuncaklar, tiyatrolar, sinemalar
İstemiyorum tatlılar kaymaklar
Çeşit çeşit pastalar..

İstemiyorum güzel şeyleri
Elmalar, şekerleri
İstemiyorum helvaları
Sıcak sıcak sütleri

Köylüm, halkım
Taşım toprağım
Bir avuç insanım
Özgürlüğüm yeter.

5-A
İbrahim MORKOÇ

Meclis, birlik ve özgürlük

(Baştarafı 1. sayfada)

1919-1920, Türkiye'nin birliğe en çok ihtiyacı olduğu yıllar. Ve halkı, yumruk ve sopa değil, demokrasi birleştiriyor. Halkın ve ülkenin birliğini gerçekleştirmek isteyen Mustafa Kemal ve arkadaşları, Meclisin toplanmasını ilk görev olarak önlerine koyuyorlar. Öyle bir Meclis ki, milletin haklarını ve bağımsızlığı savunmak için kelleyi koltuğa alanlar oturuyor sıralarında. Bu nedenledir ki, 23 Nisan günü toplanan Meclis, ülkemiz tarihinin en demokratik Meclisiydi. Milli direniş için silahlanmış bir halk yarattı o Meclisi!

Özgürlük ve bağımsızlık ülküsünün tutuşturduğu ne ateşli, ne yürekli konuşmalardır onlar. Birinci Meclisin demokrasi havası içinden Türkiye'nin birlik ve bağımsızlık isteyen sesi yükselmiştir.

Emperyalist gelmiş ülkenin bağrına hançerini dayamıştır. Sevr'de Türkiye'yi bölen haritalar yapılmış ve uygulamasına geçilmiştir. Ve Türkiye, emperyalist bölücülüğün karşısına demokrasi silahına, özgürlük silahına sarılarak çıkmaktadır.

Bir de günümüzün sözde "bölücülük" düşmanlarına bakınız. Meclisi kapatmak, en azından etkisiz hale getirmek için binbir hile ve desise içindedirler. Parlamentoda Kürt milletvekilleri olduğu için ülkenin bütünlüğü tehlike altına giriyormuş!

Oysa 23 Nisan'da açılan birinci Meclisin kürsüsünden bu ırkçı anlayışın tam tersi dile getirilmiştir. Kurtuluş Savaşı ve Lozan Konferansı sırasındaki Meclis tutanaklarını okuyanlar, o zaman birliğin hangi düşünce temelinde oluşturulduğunu en açık bir biçimde görürler. İsmet Paşa, bu düşünceyi Lozan Konferansında yedi düvelin karşısında şu cümle ile açıklamıştır: "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Türklerin olduğu kadar Kürtlerin de hükümetidir." (Seha L. Meray, Lozan Barış Konferansı, cilt 1/1, s.348) Atatürk Kurtuluş Savaşı yıllarındaki sayısız konuşma ve bildirisinde Türkiye'nin birliğini bu temel üzerine oturtmuştur. Atatürk'ün önderliğinde hazırlanan temel belgeler Misak-ı Milli'yi "Türklerin ve Kürtlerin oturduğu topraklar" olarak tanımlamıştır. Türkiye işte bu anlayışla birleştirilebilmiş. Emperyalizme karşı direnme, bu anlayışla zafere ulaşmıştır.

Tarihimizde ülkeyi ve halkı birleştirmek isteyenler, demokrasi ve özgürlük silahına sarıldılar. 23 Nisan 1920'de açılan birinci Meclis bunun en canlı örneğidir. Gerçek bölücüler ise, bütün ülkeyi özgürlük temelinde birleştirecek olan zemini yıkmak, Meclisi dağıtmak istemişlerdir. Bugün de aynı anlayış içindedirler. Hem ırkçı ve bölücüdürler, hem de Parlamentoyu rafa kaldırmanın fırsatını aramaktadırlar.

Ne var ki, onların ırkçılığı ve bölücülüğü de, demokrasi düşmanlığı da yenilgiye mahkumdur. Türkiye'nin ve Türkiye halkının birliği, artan dış tehdit karşısında yeniden Kurtuluş Savaşı yıllarındaki gerçekçi ve özgürlükçü temeline oturmak zorundadır.

Hemşirelik Okulu ve Sağlık Kolejinde yapılan aramada bütün kitaplara el kondu

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Hürriyettepe'de Hemşirelik Okulu ve Sağlık Kolejinde önceki gün arama yapan polis ve askerler, aralarında Aydınlık gazetesi ve Türkiye Gerçeği dergilerinin de bulunduğu kitap ve yayınlara el koydular.

Hiç bir gerekçe gösterilmeden yapılan aramalar sırasında sağlık dergilerine varıncaya kadar her türlü kitap ve dergiyi toplayıp götüren güvenlik kuvvetleri, ayrıca öğrencilerin isimlerini de aldılar

BAŞSAĞLIĞI

Seyranbağları'nda silahlı saldırıya uğrayarak şehit düşen

İnayet Bilgiç' in

Ailesine ve devrimci arkadaşlarına başsağlığı dileriz

TİKP Başkanlık Kurulu

TİKP: "Parlamentoyu rafa kaldırmak isteyenler yenilgiye uğrayacaklardır"

HABER MERKEZİ

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla yaptığı açıklamada, "Parlamentoyu rafa kaldırmak isteyenler yenilgiye uğrayacaktır" dedi.

TİKP Başkanlık Kurulunun bayram mesajı şöyle:

"23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını ülkemizin sıkıntılı günlerden geçtiği, Parlamento ve özgürlüklerin bizzat hükümette bulunanlar tarafından tartışma konusu yapıldığı şartlarda kutluyoruz.

"Türkiye'nin son yüzyıllık tarihi içinde, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi daima Parlamentonun açılması, yetkilerinin genişletilmesi veya korunması ile birlikte yürümüştür. İlk Cumhuriyet Meclisinin toplanmasının üstünden 60 yıl geçtikten sonra, bir kere daha yeni mücadele gündemdedir. Bugün halkın özgürlüklerini ve Parlamentoyu savunmadan MHP'nin terörüne ve Rusya'nın yıkıcılığına karşı mücadele etmek olanaksızdır.

"İşçisiyle, köylüsüyle, aydınıyla, halkımız Parlamentoya ve özgürlüklere yönelen saldırıyı püskürtecek güçtedir. Parlamentoyu dağıtma ve sınırlandırma hayalleri güdenler bir kere daha yenilgiye uğratılacaklardır.

"Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı bütün halkımıza ve çocuklarımıza kutlu olsun."

23 NİSAN BÜTÜN YURTTA KUTLANIYOR

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dün saat 12.00'den itibaren bütün yurtta kutlanmaya başlandı.

Bayram dolayısıyla, saat 12.00'de resmi ve özel kuruluşlar bayraklarla donatıldı. Gece de binalar aydınlatıldı.

Bugün saat 08.30'da Ankara İl yöneticileri ve öğrencilerden oluşan bir heyet Anıtkabiri ziyaret edecek. Saat 10.00'da da Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlarının başkanlığında, siyasi partilerin genel başkanları, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri, grup yöneticileri ve öteki yetkililerden oluşan bir heyet Anıtkabiri ziyaret ederek çelenk koyacak ve özel defter imzalanacak. Heyet, saat 10.45'de de birinci ve ikinci Türkiye Büyük Millet Meclisi binalarını ziyaret edecek.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla bugün saat 10.00'da Ankara 19 Mayıs Stadyumunda da geçit töreni düzenlenecek.

19 Mayıs Stadyumundaki tören sırasında yöneticiler ve öğrenciler konuşmalar yapacaklar. Stadyumdaki törenler öğrencilerin okuyacağı şiirler, halk oyunları, beden eğitimi ve izci gruplarının gösterileriyle sona erecek.

Yurttaşların ücretsiz izleyebilecekleri törenler radyo ve televizyondan da naklen yayınlanacak.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla bugün öğleden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bir tören düzenlenecek.

67 ilden gelen ilkokul öğrencileri ve öğretmenler saat 14.00'de Millet Meclisi Genel Kurul salonuna alınacaklar. Çocukların birlikte andiçmelerinden sonra, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanları birer konuşma yapacak.

Öğleden sonra da Ankara İl yöneticileri, öğretmenler ve öğrencilerden oluşan heyetler Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Vekili Mehmet Ünaldı, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş ve Başbakan Süleyman Demirel'i de ziyaret edecekler.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı törenlerine komşu ülkelerden gelen öğrenci grupları da katılacak.

Milli...

(Baştarafı 1. sayfada)

yen Selim Soydemir adlı yurttaş komandoların saldırısına uğradı. Soydemir, saldırganlardan kaçarak gazetemize sığındı.

Komandolar her gün mesai saati bitiminde Milli Eğitim Bakanlığı ve Süt Endüstrisi Kurumundan çıktıktan sonra Meşrutiyet Caddesinden toplu halde Ahmetler'de üslendikleri yurtlara gidiyorlar. MHP'liler bu toplu gidiş sırasında yoldan geçenlere saldırıyor ve tehditlerde bulunuyorlar. Komandolar zaman zaman "Birliğe Çağrı" adlı dergilerini de yoldan geçenlere zorla satıyorlar.

Önceki gün de işyerlerinden çıkan kalabalık bir grup komandonun bir yurttaşa saldırıda bulundukları görüldü. O sırada büromuzda bulunan Başyazarımız ve TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in koruma polisi olay yerine gitti. Olayı soran koruma polisine, polis kimliği göstererek silah çeken iki sivil şahıs küfür etti.

Selim Soydemir adlı yurttaş ise komandoların elinden kurtularak gazetemize sığındı. Komandolar ise bir müddet gazetemizin bulunduğu binanın giriş kısmında dolaştıktan ve el kol işaretleriyle tehditler savurduktan sonra yurtlara doğru gittiler.

Öte yandan Milli Eğitim Bakanlığında çalışan ve koridorlarda akşama kadar oturan komandolar önceki gün iş takibine giden iki yurttaşı daha herkesin gözü önünde dövdüler. Bakanlığın 2. katında bulunan Orta Öğrenim Genel Müdürlüğündeki komandolar ellerinde muştalarla iki yurttaşın kafasını yardılar. Dövme olayının üç polisin gözü önünde olduğu, polislerin hiç bir müdahalede bulunmadıkları bildirildi.

Dün sabah da Bakanlığın 4. katında bulunan İlköğretim Genel Müdürlüğünde bir yurttaş komandoların saldırısına uğrayarak yaralandı. Yurttaşın nereli olduğunu sordukları, "Urfa'lı" olduğunu öğrenince saldırıyı gerçekleştirdikleri bildirildi.

Seyranbağları'nda...

(Baştarafı 1. sayfada)

sında görevli polis memuru Hasan Hüseyin Oral, kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğrayarak öldü. Olaydan sonra güvenlik kuvvetlerince çevrede yapılan operasyonlarda 25 kişi gözaltına alındı.

KONYA CHP GENÇLİK KOLLARI YÖNETİCİSİ KOMANDOLARIN SALDIRISINA UĞRADI

CHP Konya İl Gençlik Kolları Yönetim Kurulu Sekreteri Abdullah Kart Nalçacı Caddesi üzerinde 10 kişilik bir komando grubunun saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Yetkililer saldırganlardan iki kişinin kimliğinin belirlendiğini ve aramalara başlandığını belirttiler.

SİVEREK'TE MEYDANA GELEN OLAYLARDA 3 KİŞİ ÖLDÜ

Urfa'nın Siverek ilçesinde meydana gelen olaylarda 3 kişi öldü, bir kişi de ağır yaralandı. Halil Çelikbilek adlı yurttaş ilçenin Anlıkuyu kesiminde bir grubun silahlı saldırısına uğrayarak olay yerinde öldü. Kemaliye Caddesinde bulunan bir bakkal dükkanı, bir kırtasiyeci ve fırın da, kimliği belirlenemeyen kişilerce tarandı. Olayda Şefik Uyukan ile Ali Karataş öldüler. Fırında çalışan Mehmet adlı kişi ise ağır yaralandı.

Hükümet ampul grevini 60 gün daha erteledi

ANKARA (ÖZEL)

Bakanlara Kurulu, Tekfen fabrikasındaki grevi 60 gün daha erteledi. MESS'e bağlı Tekfen Endüstri ve Ticaret A.Ş. ve Birleşik Aydınlatma Sanayii ve Ticaret A.Ş. (BASTAŞ) işyerlerinde Maden-İş tarafından ilan edilen grevi hükümet bir ay önce milli güvenlik gerekçesi ile ertelemişti. Resmi Gazetede yayınlanan kararname ile erteleme süresi 60 gün daha uzatıldı.

Emeği...

(Baştarafı 1. sayfada)

Bildiride daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Bunlar 1961 Anayasasının getirdiği hak ve özgürlükleri Türk halkına çok görmüşlerdir. Bunlar Türk toplumunu sosyal hukuk devletine, hür düşünceye, bağımsız yargıya layık görmemişlerdir. Bunlar emeğin kutsallığını hür teşebbüs ile eşdeğerde görememişlerdir."

Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek, sürdürülen Anayasa değişikliği hazırlıklarının mevcut Anayasal düzeni ortadan kaldırıp, yerine bir dikta rejimini getirmeyi amaçladığını belirtti. Özdilek, "Sürdürülen bu girişimlerle Anayasa 'ihlal" olgusuna getirilmiştir" dedi.

Bildiri şöyle son buluyor:

"Bir avuç çıkarcı ve bunların siyasal yardakçıları kuşkusuz milletin tümünü temsil edemezler. Milletin hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatlarının ise uyanık bekçiliği sürmektedir."

Anayasa değişikliğinin savunulduğu "Ulusal Egemenlik" adlı açıkoturum son anda yayından kaldırıldı

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle düzenlenen Ulusal Egemenlik adlı açıkoturumda Anayasanın lüks olduğu görüşünün savunulduğu son anda farkedilerek yeni bir açıkoturum düzenlenmesine karar verildi.

TRT Daire Başkanlığı Kültür Şubesinin hazırladığı açıkoturuma Bülent Dağver, Mehmet Sağlam ve Halil Çin çağrılmış, konuşmacılar Ulusal Egemenlik yerine Anayasanın değiştirilmesini tartışmışlardı.

Ulusal Egemenlik Bayramında konuşmacılar Anayasanın bugün için bir lüks olduğunu, terör, ekonomik darboğaz ve devlet işlerindeki tüm aksaklıkların Anayasanın yanlışlığından kaynaklandığı tezini savunmuşlardı. Televizyon Daire Başkanlığı denetimcileri siyasal gündemi olan böyle bir konunun açık oturumda işlenemeyeceğini, Anayasadan yana taraflı olan TRT'nin böyle bir programı yayınlayamayacağını belirterek son günde programı değiştirdiler

Televizyon Kültür Şubesinin Enver Ziya Karal, Uluğ İğdemir ve Suat Sinemaoğlu'dan oluşan bir kadroyla yine Ulusal Egemenlik konulu bir açıkoturum hazırlayacağı bildirildi.

Bazı Kurucu Meclis üyeleri ortak bildiri yayınladı

İSTANBUL (AA)

BAZI Kurucu Meclis üyeleri önceki gün yaptıkları toplantıdan sonra bir bildiri yayınladılar. Bildiride, "Başta iki büyük siyasi parti olmak üzere bütün partilerin ve Anayasa kuruluşlarının elele vermeleri gerektiği" söylendi.

Kurucu Meclis üyelerinden Suphi Rıza Doğukan, Cemal Yıldırım, Kenan Esengin, İlhami Sancar, Rıfat Çini, Kenan Zaimoğlu, Kemal Türkoğlu, Müfit Yetkin Şevki Ayşan, Babur Ardahan, Suphi Batur, İbrahim Öktem, Selami Savaş, Kemal Zeki Gençosman, Fikret Pamir, Vahit Turhan, Oktay Ekşi, Cihat Baban, Nuri Kınık, Nefi Demiroğlu, Atıf Ödül ve Fahri Çolakoğlu'nun imzaları bulunan ve "Ulusumuzun yurt içi ve yurt dışındaki düşmanlarınca beslenen, yönetilen ve kullanılan sağ ve sol terör örgütleri, devletimizin ve milletimizin kahredici darbesi altında ezilmedikçe" diye başlayan bildiride özetle şöyle denildi:

"Ulusumuzu esenliğe çıkaracak bir ortak program üzerinde siyasi partilerimiz anlaşmadıkça ve toplumumuzun bütün fertlerini bu amacın gerçekleşmesi için seferber eden bir heyecan dalgası yaratılmadıkça, kısaca, başta iki büyük siyasi parti olmak üzere bütün siyasi partilerimiz bütün Anayasal kuruluşlarımız ve bütün vatanseverlerimiz elele vermedikçe yakın bir gelecekte karşı karşıya geleceğimize muhakkak nazarıyla baktığımız badirelerden selametle çıkmamız -üzülerek belirtiyoruz ki- mümkün olmayacaktır.

"Yüce milletimizin her ferdi gibi, tarihe ve topluluğumuza karşı taşıdığımız sorumluluğun bir gereği sayarak TBMM nin 60. yıldönümü dolayısıyla bu düşüncelerimizi ulusumuzun dikkatine sunuyor, partilerimizi bütün örgüt kademelerini parlamenterleri ve siyasetle uğraşan diğer sorumlularımızı göreve çağırıyoruz".

Petrol-İş'in atadığı temsilci işçileri patrona ihbar ediyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Çubuklu Petrol Ofisi deposunda çalışan Nihat Hoşgit adlı bir işçi, Petrol-İş Sendikası işyeri baştemsilcisinin "Aşırı sol propaganda yaptığı" yolundaki şikayeti üzerine disiplin kuruluna verildi.

İşyeri baştemsilcisinin önce, işverene gidip sözkonusu işçiyi atması için sözlü ricada bulunduğu, daha sonra ise işverene yazı ile başvurarak "Bu işçinin işyerinde aşırı sol propaganda yaptığını ve ünitesinde korkusuzca propaganda yürüttüğünü" iddia ettiği öğrenildi.

İşyeri baştemsilcisinin şikayeti üzerine, Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünün Nihat Hoşgit'in disiplin kuruluna sevkini istediği bildiriliyor.

Nihat Hoşgit, disiplin kuruluna sevkinin asıl sebebinin atama ile gelen işyeri baştemsilcisine karşı çıkmak, seçimi savunmak olduğunu belirtti ve şunları söyledi:

"İşyerimize atama ile gelen bu baştemsilci, bir tek işçinin bile güvenini kazanamamıştır. Kendisi hiç bir iş yapmadan gelir gider. Cumartesi pazar günleri mesaiye yazılarak fazladan ücret alır. Biz bu kişinin temsilciliğine karşı çıktık. Şube yönetiminden seçim yapmasını istedik. Aldığımız cevap disiplin kuruluna sevk oldu."

Nihat Hoşgit ayrıca, olayla ilgili olarak Petrol İş Kartal Şube Başkanını da aradığını, Şube Başkanının cevap olarak, "Git o tanımadığın temsilcine anlat, derdini o halletsin" dediğini ve telefonu yüzüne kapattığını sözlerine ekledi.

Hergün...

(Baştarafı 1. sayfada)

TİKP Malatya militanları terör estiriyor başlığıyla verilen haberde, Partimiz hakkında gerçek dışı yayın yapılmaktadır.

"Hergün gazetesinin haberinde, bağımsız Belediye Başkanı İbrahim Fendoğlu'nun oğlu ve üç ülkücünün yolda yürürken silahlı bir saldırıya uğradığı, saldırganlardan Turan Emeksiz Lisesi öğrencisi Gazi Turan'ın yakalandığı, Gazi Turan'ın TİKP üyesi olduğu ve Malatya'nın ikinci bir Kahramanmaraş yapılmak istendiği yazılmaktadır.

"Hergün gazetesinin yakalanıp gözaltına alındı dediği Gazi Turan isimli bir şahsın Partimizle uzaktan, yakından hiç bir ilişkisi yoktur. Bu ismi Hergün gazetesinin bu maksatlı haberinden öğrendik. Partimiz, değerli kamuoyumuzun da bildiği gibi, anarşiye karşı mücadele etmektedir. Partimiz saldırılar kime olursa olsun, ne adına yapılırsa yapılsın, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da karşı olacaktır ve anarşi çıkartan canilere karşı mücadele edecektir.

"Malatya'da yeni bir Kahramanmaraş olayı yaratılmak isteniyorsa, bunu Kahramanmaraş olaylarını yaratan ve halen birçoğu Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanan MHP'liler ve yandaşları yapmaya çalışacaklardır. Ama gerek Partimiz, gerekse MHP'nin gerçek yüzünü gören yurtsever halkımız MHP'ye bu fırsatı vermeyecektir. Değerli kamuoyumuza tekrar açıklıyoruz: Hergün gazetesinin haberi yalandır. Fakat MHP'nin bölücülük çabaları gerçektir."

Malalar, keserler havaya kalktı, yövmiyelerini artırmak için direnişi başlattılar. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Gaziosmanpaşa ve Okmeydanı inşaat işçilerinden sonra

Yevmiyelere zam almak için Bağlarbaşı inşaat işçileri de direniş yaptı

LATİF ŞİMŞEK

Üsküdar Bağlarbaşı Spor Salonunun yanındaki meydana bakan blokta geçtiğimiz pazar günü çalışma durdu. Tek bir çivi çakılmadı ve bir kürek harç atılmadı... 4 büyük apartmandan oluşan Halis Toprak'a ait Toprak İnşaat işçileri direnişe geçti. Bir süre önce Gaziosmanpaşa ve Okmeydanı'nda da inşaat işçileri direniş yaparak yevmiyelerine zam almışlardı.

Toprak İnşaatta Çankırı, Sivas, Ordu, Kars ve yurdun çeşitli yerlerinden gelmiş 70'e yakın işçi her türlü sendika ve sosyal haklardan mahrum olarak bir seneden beri burada çalışmaktalar.

Hal hatırlarını soruyoruz, anlatıyorlar:

Yaz kış demeden, soğuk ve yağmurlu günlerde amele 300, usta 375 lira alarak çalıştık.

"Artık canımıza tak dedi. Bu son para düşmesinden sonra bırak memlekete para göndermeyi aldığımızı boğazımıza yetiremez olduk.

Yevmiyeler piyasaya göre çok düşük, amele 500, usta yevmiyesi 750 lira olmalı."

İşçilerin dertleri çok. Can güvenlikleri konusunda hiç bir tedbirin olmadığını, yattıkları koğuşlarda su, ışık ve tuvalet bulunmadığını, kışı pencereleri naylonlarla örtülü odada titreyerek geçirdiklerini anlatıyorlar ve şunları ekliyorlar:

"Birleşmediğimiz sürece bu böyle gider. Fakat biz artık Laz, Türk, Kürt, Çerkez demeden birleştik. Biz buradan bir yere gitmeyeceğiz, hakkımızı alana kadar mücadele edeceğiz."

Bir EGO tahsildarı "halk mahkemesinde" yargılanmakla tehdit edildi

ANKARA (ÖZEL)

Elektrik Havagazı ve Otobüs İşletmesi (EGO) tahsildarları göreve gittikleri çeşitli mahallelerde saldırıya uğradıklarını söyleyerek can güvenliklerinin sağlanmasını istediler.

Memurlar Derneği (MEM-DER) Ankara Sıkıyönetim Komutanı, Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e gönderdiği mektupta "kurtarılmış" semt, işyeri ve okulların Türkeşçi ve sahte solculardan temizlenmesini istedi.

EGO Genel Müdürlüğünde tahsildar olarak çalışan MEM-DER üyesi Sadık Akboğa'nın, bir abonmanın taksitlerini bildirmek için gittiği Etlik Piyangotepe semtinde görev yapması engellendi. Bir grup maceracı tarafından yolu kesilen Sadık Akboğa'ya silah çekildi ve "Halk Mahkemesinde yargılanmakla" tehdit edildi.

Karakola başvuran Akboğa, polislerle birlikte mahalleye gitti, ancak polisler "can güvenliklerinin olmadığını, öldürülebileceklerini" söyleyerek semte girmeye cesaret edemediler

Tahsildarların, MHP'lilerin etkili olduğu semtlerde de görev yapmaları engellenmiş, tehdit edilmiş, bazıları da dövülmüştü.

Öte yandan MEM-DER, devlet memurlarının huzur içinde görev yapma olanağının ortadan kalktığını belirterek şu önlemlerin alınmasını önerdi:

"Memur kitlesinin gerek işyerinde, gerekse semtlerde can güvenliklerinin sağlanmasını, bunun için de en başta "kurtarılmış" semt, işyeri ve okulların Türkeşçi ve sahte solcu zorbalardan temizlenmesini, yansız bir şekilde güvenlik tedbirlerinin alınmasını talep ediyoruz."

Çanakkale Kepez Konserve'de

Siyasal nedenlerle işten çıkarılan 6 işçi işe iade edildi

BAYRAMİÇ (ÖZEL)

Kepez Konserve Fabrikasında çalışırken, 21 Ocak 1980 tarihinde haksız olarak iş akitleri feshedilen 6 işçinin Çanakkale İl Hakem Kurulunun 9 Nisan 1980 tarihli kararıyla işe dönmelerine karar verildi.

Siyasal nedenlerle işten çıkarılan 6 işçinin sorununu işyerinde örgütlü olan Tek Gıda-İş Sendikası İl Hakem Kuruluna götürmüştü. Salt çoğunlukla alınan İl Hakem Kurulu kararında işçilerin boşta geçen sürelerine ait ücretlerin ve sosyal hakların yüzde 5 faiziyle birlikte işverence ödenmesine ve işçilerin işe kesin dönüşüne karar verildi. Ancak Yurttaş Genel Müdürlüğünün Fabrika Müdürüne talimat vererek işçilere işbaşı yaptırılmamasını istediği öğrenildi.

İSTANBUL 5. İŞ MAHKEMESİ İLANI
1979/910

Davacı SSK Genel Müdürlüğü tarafından davalı M. Ali Öğüç aleyhine açılan 34.808,29 liralık alacak davasının yapılan duruşması sırasında:

Davalı Mehmet Ali Öğünç adına gönderilen davetiyelerin bila tebliğ iade olunduğu ve yapılan zabıta tahkikatları ilede adresinin tespit edilemediği görüldüğünden bu kere adı geçene dava dilekçesi ve davetiyenin ilanen tebliğine karar verilmiştir.

Davalı Mehmet Ali Öğünç'ün duruşmanın bırakıldığı 4.6.1980 günü saat 10.30'da duruşmada ya bizzat hazır bulunması veya bir vekille temsil olunması keyfiyeti ilan olunur. 17.4.1980

(Basın 2908-435)

İLAN

Sendikamızın Anadolu Yakası Bölge Temsilciliğinin, Bölge Temsilcisi ve Genel Merkez Kuruluna katılacak delege seçilmesini temin amacıyla yapılacak toplaptısı 11 Mayıs 1980 Pazar günü Londra Asfaltı, Merter Sitesi Lastik-İş Sendikası toplantı salonunda Anatüzüğümüzün 26/b maddesi uyarınca aşağıdaki gündem uyarınca yapılacaktır.

İlan olunur.

Anadolu Yakası Bölge Temsilcisi
kuzu Güneş

GÜNDEM:
1— Açılış ve Divan seçimi,
2— Bölge Temsilcisi seçimi,
3— Genel Merkez Genel Kuruluna katılacak delege seçimi,
4— Kapanış.

(B—2925—431)

TİKP'nin seçmenlere çağrısı

YURTTAŞLAR!

Muhtarlık bölgesi seçmen listeleri bütün köy ve mahalle muhtarlıklarında askıya çıkarılmış bulunuyor. Bu listeler 4 Mayıs 1980 gününe kadar askıda kalacaktır. 21 yaşını dolduran her vatandaş seçmendir. Ancak askı listelerinde yazılı olmayanlar oy kullanamayacaklardır.

Önümüzdeki seçimlere senin öz Partin TİKP de katılacaktır. Bu sebeple oy kullanmamız her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor. Seçmen listelerinde yazılı olup olmadığımızı inceleyelim. Listelerde adımız yoksa gerekli itirazı yaparak yazılalım. İtirazlar 4 Mayıs 1980 tarihine kadar ilçe adliyelerinde çalışan İlçe Seçim Kurulu Başkanlarına, başkan yoksa nöbetçi savcıya yapılacaktır. 4 Mayısı geçirirsek 10 Mayısa kadar da itiraz yapmak mümkündür.

İtiraz dilekçemize adımızı, soyadımızı, açık adresimizi yazmayı ve nüfus cüzdanı sureti ile ikametgah belgesi eklemeyi unutmayalım.

Seçmen listelerinde akrabalarımızın, yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve yurttaşlarımızın isimlerine de bakalım. Yazılı olmayanların itiraz etmelerine yardımcı olalım.

TİKP'nin bütün il ve ilçe örgütlerinde seçmen listeleriyle ilgili görevliler bulunmaktadır. Karşılaştığınız her güçlükte örgütlerimiz yardımınıza koşmaya hazırdır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu

DİLEKÇE ÖRNEĞİ:

.........................İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına

İlçenin adı.

Özü: Muhtarlık bölgesi askı listesine itirazımdır.

İlçenize bağlı......... Mahallesi......... Sokak..... No'lu evde ikamet etmekteyim. Muhtarlık bölgesi askı listesinde seçmen olarak ismim yazılı değildir. Bu nedenle muhtarlık bölgesi askı listesine itiraz ediyorum. Gereğinin yapılmasını dilerim.

Adres:......................

Saygılarımla,
İsim
İmza

Deliller: 1 Nüfus Cüzdanı Sureti
2. İkametgah Belgesi

AÇIK OTURUM

TBMM'nin 60. Yıldönümünde

Parlamentonun Dünü ve Bugünü

KATILANLAR:

Suphi Karaman Tabii Senatör

Doğu Perinçek TİKP Genel Başkanı

Doç. Dr. Türker Alkan SBF Öğretim Üyesi

Yöneten: Nuri Çolakoğlu (Aydınlık Gazetesi)

Yer: Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi Menekşe Sokak 8 Kızılay-Ankara

Bugün saat 14.00'te

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına (sahibi ve Genel Yönetmeni) ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44–26 61 78 İdare Tel: 26 54 371
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No: 16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 TL
• 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL
• 8. sayfa st/cm 1000 TL
• Renkli st/cm 1 700 TL
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL
• Küçük ilanlar kelimesi 30 TL

22340 - 755

41. Devlet Resim ve Heykel Sergisi 29 Ekimde açılıyor

Kültür Bakanlığı ; Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "41. Devlet Resim ve Heykel Sergisi"'nin 29 Ekim günü Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde açılacağı bildirildi.

Kültür Bakanlığınca yapılan açıklamaya göre jüri şu kişilerden oluşturulacak:

1. Istanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi rektörlüğünden iki temsilci, 2. Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinden bir temsilci, 3. Gazi Eğitim Enstitüsü resim bölümünden bir temsilci, 4. Devlet Tatbikį Güzel Sanatlar YüksekOkulundan bir temsilci, 5. Ankara Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltraşlar Derneğinden bir temsilci, 6. İstanbul Güzel Sanatlar Birliğinden bir temsilci, 7. Bakanlıkça seçilecek bir sanat eleştirmeni ya da bağımsız bir sanatçı, 8. Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü.

SERGİYE EN ÇOK ÜÇ ESERLE KATILABİLİNECEK

41. Devlet Resim ve Heykel Sergisine bir sanatçı en çok üç eserle katılabilecek. Eserlerin boyutu 2,5 metreden büyük olmayacak. Sanatçının biyografisi eserin arkasına yapıştırılmış olacak.

Sergiye katılacak sanatçılar eserlerini İstanbul Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğüne 25 Nisan 1980 akşamına kadar, İzmir Resim ve Heykel Müzesi Müdürlüğüne 9 Mayıs akşamına kadar, Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğüne de 23 Mayıs gününe kadar teslim etmiş olacaklar.

2.Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarındaki "Çocuk Yazınında Görsel İletişim" sempozyumunda açıklanan ortak bildiri

İkinci Dünya Savaşından sonra çocuk yazınında gözlenen gelişmelerde şu eğilimlerin egemen olduğu saptanmıştır:

1—Çocuk yazınının sorunlarının tartışılması gerekir,

2—Çocukların da yetişkinlerin davranışlarını eleştirmeye hakları olduğunun benimsenmesi ve

3—Yetişkinlerin dünyasında yaşayan ve kendi dünyasını kurmaya hazırlanan çocuklara bu dünyasını resim ve yazı ile onların anlayacağı şekilde betimlenmeli ve ihmal edilmemelidir.

Resimli kitabın çocuk yazını içindeki yeri daha çok okul öncesi dönemde bulunan çocuklara yönelmiş olmasıyla belirlenir. Az metinli, çok resimli kitap çocuğun bakma, görme, anlama, öğrenme ve tasavvur etme yeteneklerini geliştirir. Bu yetenekleri gelişmiş bir çocuğun ilkokul döneminde okula uyarlanması, okumayı öğrenmesi, okuma hızını geliştirmesi doğal bir sonuçtur.

Çocuklar sürekli bir gelişme içinde olduklarından, yaşıtlarının resimlediği , kitabı sevmezler. Gerçek sanatı, yapay ve zorlama sanattan hemen ayırırlar. Doğaya yakın oldukları, düşünce ve duygu yetenekleri henüz saf olduğu için gerçek güzel: seçmede usta sayılabilirler.

"Resimli öykü", "foto-roman" türünün de bu dönemde çocuğa okuma alışkanlığını kazandırmada yardımcı olabilir. İçerik açısından çocuğun ruh, düşünce ve duygu yaşamını bozabilecek resimli öykülerle savaşmak için seçilecek en etkin yol iyi içerikli resimli öyküler yayınlamaktır.

Burada çizerlere önemli görevler düşmektedir. Çocuğa çizgileriyle okuma kolaylığı sağlayacak olan sanatkâr, çocuğun gelişme evrelerini de bilmek, öğrenmek durumundadır.

Ülkemizde çocuk yazını ürünlerini üretmekle görevli yayıncıların okul öncesi çocuklarımıza daha çok ve daha nitelikli kitap üretmesi gerekmektedir. Gerçek sanatkâra bu yayıncılarda öncelik tanınması en büyük dileğimizdir.

Türk Kütüphaneciler Derneği Başkanı

NABEY ÖNDER:

«Bu yıl yabancı yayıncıların fuarımıza ilgisi arttı»

GÜNSELİ İNAL

—İki yıldır süregelen Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarı, çocukları amaç edinmiş bir etkinlik. Bu seçimin nedenini açıklar mısınız?

—Bir toplumun geleceği çocukların elindedir. Çocuklara ne verirsek o oranda da geleceğimizi güvence altına almış oluruz. Bugüne dek çocukların ele alınmadığını savunmuyorum, ilk kez de biz eğilmiyoruz bu alana. Ancak şu anda içinde bulunduğumuz sosyal şartların verilerine baktığımızda bir önceki neslin iyi yetişmediğini görüyoruz. Bunu söylemekle herşeyi açıklıyorum sanıyorum. Temel olarak çocuk sorununu işlemeyi yeğledik. Bu nedenle iki yıldır çocuk kitaplarına yöneliyoruz.

—Çocuk Kitapları Fuarında bu yıl gözle görülebilir farklar neler oldu sizce?

—Geçen yıl fuara 21 ülke katılmasına karşılık bu yıl 28 ülke katıldı. İlk kez yabancı yayıncılar da ilgi duydular. Önümüzdeki yıl ise Avustralya'dan, Güney Amerika'dan bazı yayınevleri katılabilmek için başvurdular. Geçen yılki fuarda on bin kadar kitap sergilemişken bu yıl on beş bin kadar kitap sergiledik.

—Türkiye'nin Uluslararası Gençlik Yayınları Örgütüne üyeliği bize ne gibi yararlar sağlayacak?

—IBBY'ye kırk üç ülke üyedir. Bu örgütün amacı ülkelerdeki çocuk ve gençlik yayınlarını birbirlerine tanıtmak ve haberdar etmek. Merkezi İsviçre'de, Basel'de bulunan bu örgütün tüm ülkelere yayın yapan Bookbird adlı bir de bültenleri vardır. Uzun yıllardır üye olmaya çalışıyorduk. Geçen yılki sempozyumda çağrılara uyarak üye olma olanağını aradık. Tüm yayıncıları, sanat ve kültür kuruluşlarını bu konuda açıklama yaparak toplantıya çağırdık. Çağrımıza yanıt veren kuruluşlarla üyelik için başvurumuzu yaptık. Bu arada İçişleri Bakanımıza başvurarak gerekli Bakanlar Kurulu onayının çıkartılmasını istedik. Şimdi öğreniyoruz ki Polonya'da yapılan IBBY Genel Kurul toplantısında Türkiye'nin üyeliği kabul edilmiş. Türkiye'deki çocuk ve gençlik yayınlarını bu örgüt aracılığıyla bu ülkelere duyurabileceğiz. Ayrıca diğer ülkelerdeki yayınları da Türkiye'deki yayımcılara, yazarlara, çizerlere sunma olanağımız olacak. Aslında bu kuruluşların hiç bir politik yanı yok. Bu ancak ülkelerarası alış-veriş ve yayın amacı güden kültürel bir örgüttür ve daha çok amatörlerden oluşmuştur.

—Fuar çerçevesinde Türkiye Yazarlar Sendikasının imza günleri neden yapılmadı?

—İmza günlerini öneren TYS, Kitap Fuarı Danışma Kurulu temsilcisidir ve bu öneri Fuar Yürütme Kurulu tarafından benimsenmiş ve kabul edilmiştir. Ancak sonradan öğrendik ki Türkiye Yazarlar Sendikası fuarı boykot etmektedir. Bizim amacımız kültürel bir etkinlik ve kitap olayı yaratmaktır. Ama TYS, bunu yanlış bir yorumla, ticari bir amaçla değerlendirmeye kalkmıştır.

—Nedir bu ticari amaç?

—TYS, fuarın örgütlenmesinde öncülük yapan Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesinden bu imza günleri için yaklaşık 75.000 lira para talep etmiştir. Oysa bu yıl bize Kültür Bakanlığı da yardım etmediğinden mali sıkıntılar içindeyiz. Bu nedenle isteklerine olumlu yanıt veremedik. Kaldı ki bir derneğin bir başka kuruluşa yasal olarak para aktarması yasaktır. Biz zaten imza günlerinde, çocuk kitabı yazarlarına yol parası olarak 500 lira ödüyoruz. Türkiye Yazarlar Sendikası bu parayı yazarlarına değil de sendikasına istemektedir. Oysa TYS'nin sayın yöneticileri arasında bir çocuk kitabı yazarı da vardır: Aziz Nesin. Kendisi, sendikada bu karar alınırken yurt dışında bulunuyordu. Bu TYS yönetiminin çocuk kitabı yazarlarını önemsememesidir. Bizim gerçekte Türkiye Yazarlar Sendikası ile belli bir çelişkimiz yoktur, çelişkiyi TYS yaratmaktadır. Sendikanın tabanındaki tüm üyelerine son derece saygılıyız. Sayın üyelerin de yöneticilerini bu çelişkinin nedenlerini açıklamaya yöneltеceklerini umuyoruz.

—Anadolu çocukları bu kitap fuarını uzaktan izlemekle yetiniyor. Acaba onlara ulaşabilmek, onlarla ilişki kurabilmek nasıl gerçekleşecektir.?

—Bu yıl Anadolu çocuklarına hitap eden başka bir eylem koyduk. Yaşayan çocuk kitabı yazarlarımızın 79 yılında basılmış kitaplarını içeren bir kataloğu bir bankamız tüm şubeleri aracılığıyla Anadolu'ya yaydı. Bu broşürü ele geçiren çocuklarımız beğendikleri kitapları broşürdeki adresten istemektedirler. Aklın alamıyacağı kadar istek gelmektedir çocuklardan. Ayrıca köy öğretmenleri de kitap almak için bizlere başvurmaktadırlar. Bu kitapları yazarlarına imzalatıp çocuklara yolluyoruz.

—Gelecek yıllar için düşünceleriniz nelerdir?

—Gelecek yıl fuara büyük oranda yabancı yayınlar katılacak. Bu yabancı kitapların da satışlarını sağlamak istiyoruz. Bu nedenle bu yükü başta İstanbul Belediyesi, Kültür Bakanlığı ve başka kültür kuruluşlarının da bizlerle paylaşmasını istiyoruz, diliyoruz.

Yazko Çetin Altan'ın «Al İşte İstanbul»unu yayınladı

Yazar ve çevirmenlerin kurduğu ve kısa adı Yazko olan Yazarlar Kooperatifi 4.kitabı olarak Çetin Altan'ın "Al İşte İstanbul"'unu çıkardı.

Yazarların kendi aralarında örgütlenerek kurdukları yayın kooperatifi daha önce de Bekir Yıldız'ın "Halkalı Köle", Kemal Bilbaşar'ın "Bedoş" ve Erol Toy'un "Iğrıp"ını yayımlamıştı.

Okurlara ucuz kitaplar sunmaya çaba gösteren Yazko bu ay içinde de Dürrenmatt'ın "Şüphe" ve Maksim Gorki'nin "Bozguncu" adlı yapıtlarını yayımlayacak.

Karanlıkla boğuşuyor, talihsizliğime veryansın ediyordum.

sayılı günler

MUZAFFER BUYRUKÇU

"Ne zaman yoldun kazları?"

"Hem de ne kazlar ama, besli besli, yağlı, yağlı... Geçen gün."

"Kesim iyi miydi?"

"Allah binbereket versin" dedi, içinden fokurdayarak gelen bir gülme, yüzündeki çizgileri karıştırdı. "Hasan ne diyor biliyor musun?- Ben fatalist değilim ama hiç şansım yok-"

"Poker bilmiyorum demiyor da... Sen ne yapacaksın... O arsada dikeceğin evin bir odasına Mehmet Ali, bir odasına da Hasan adını vereceksin. Hani hastanelerde var ya..."

Neşeli bir sesle "Koyarım valla!" dedi, "Ama her seferinde birkaç yüz lira kazanavım ki..."

"Talat'la birlikte makasa alırsanız kazanırsınız" dedim, "Evin durumu nedir? Temelini derin kazın ha!"

"Arap biraderimize bıraktık, o uğraşıyor. Temeli derin kazacağım gibi birbuçuk metre yukardan başlamak istiyorum inşaata, yalnız mangır işi yaş."

"Sen önce temeli at, eline para geçince yavaş yavaş tamamlarsın. Bir gecelik ev olmasın."

"Bakalım. Arap -Sekiz on kamyon taş yeter- dedi."

"Yetmez. En azından otuz kamyon ister... Elli liradan."

Yüzüme, alay edip etmediğimi anlamak, alay ettiğimi saptarsa saldırmak istercesine baktı ama ciddiyetim karşısında düşünceli düşünceli konuştu. "Bir ton para... Nerde bulacağız?"

"Bunca zengin arkadaşın var, yardım etsinler" dedim, "Hasan'la Memedali yüzlükleri kumara yatıracaklarına..."

"Hıh, çok meraklıdırlar" dedi, "Kumara, içkiye yatırırlar da."

Düşündüm. Küçücük maaşımdan her ay birkaç kuruş biriktirir, verebilirdim ama bu fedakarlığımla ancak iç düzendeki bazı gereksinimler, sandalyeler, masalar gibi eşyalar karşılanabilirdi, oysa ilkin evin dış yapısı yükselmeliydi. "İşçiliğe para vermezsin, elbirliğiyle çalışırız" dedim. Duygulandı, sırtımı savazladı, "Sağol, vakti gelince rica ederim" dedi. Askerliğimi bitirip alelacele evlendiğimde, kırk kapının ipini çekerek iş arayan bir işsizdim. Gazetelere yazdığım hikayelerden bir lira, ikibuçuk lira alıyor, aldıklarımı da sigarama, yol parasına harcıyordum. Karım Dilberzadelerde onbir lira haftalıkla çalışıyordu. Bu nedenle hükümetin, Bulgaristan'dan gelen göçmenler için yaptırdığı ve sahibinin kayınpederim olduğu iki oda bir salonlu eve sığınmıştık. 1955'te doğan oğlum Erdem'le birlikte yedi kişiydik. İçerdeki trafik sıkışıktı, dönecek yer yoktu, her an birbirimizle çarpışıyor, ayaklarımıza basıyor, sessizliğe kendimizi kaptırdığımız sırada söylenen bir şarkı, okunan Kur'an, Karınca duası ve çeşitli gürültülerle sinirlerimiz tel gibi geriliyordu. Kaynanam ebelikle uğraştığından geleni gideni eksik değildi ve gerilen sinirlerimiz gevşemiyordu bir türlü. Karda kışta, gece yarıları kapının -dan dan- çalınması, ebenin alınıp götürülmesi, Erdem'in ağlamaları, sızlamaları, hastalıkları tuz-biber ekiyordu huzursuzluğumuza. Bir de gelenek, görenek, kültür farklılıkları, benim hoşlandığım şeylerden onların hoşlanmamaları, psikolojik sürtüşmeler, tartışmalar ekleniyordu ilişki kaynaşmalarına. Hele benim haberleri, radyo programlarını, oyunlarını izlemem, saat birlere, ikilere kadar daktiloda taka-tuka yazı yazmam, lamba ışığında gözlerimi kör edercesine kitap okumam çıldırtıyordu hepsini. Kayınpeder duymadığım kedi yürüyüşüyle ansızın başucumda dikiliyor, "Yatmadın mı sen daa? Adi bakalım odana! Erkesin uykusunu kaçırmaya akkın yok!" diyordu. Oysa yazının ya da kitabın en önemli bölümlerindeki hayatı yaratıyor, özümlüyordum. İstemeye isteme ye kalkıyor, lambayı söndürüyordum. Bütün yönleriyle, merkezleriyle, uzantılarıyla harekete geçen ve algıları, gözlemleri, saptamaları, görüntüleri, gerçeklerin o sonsuz kitlesiyle kaynaklarından devşiren zihnimin bu verimli doluluğunu boşaltamadığımdan ötürü tedirgindim. Karanlıkla boğuşuyor, talihsizliğime veryansın ediyordum. Bir akşam kayınpederle kavga edince ve (ev ev üstüne olmaz) doğrusu kafama danklayınca, çareyi buldum: Bahçeye ev yapacaktım. Bu fikrimi kendisine açtığım arkadaşım Talat Kılıç, hızır gibi yetişti. Yenice kutusunun arkasına çizdiği bir planı uygulamaya koyduk. Ordan borç, burdan borç, taksit, belediyecilerin, polislerin rüşvet istekleri, derken İhsan Hasırcı'nın, Talat Kılıç'ın, Patriyot Hayati'nin, İsmail Türkkan'ın kardıkları harçlarla, taşıdıkları taş ve briketlerle bir hafta tamamlanmadan iki odalı kulübeyi, -damı örterken bir de horoz kurban ederek- çıkmıştık. Bayrak çatıda dalgalanırken şarapla kutlamıştık başarımızı. "Bizim evin yapılışını hatırlasana!"

"Ne günlerdi..." dedi İhsan Hasırcı.

Hafif bir yel bahçeyi serinletiyordu. Asma yapraklarının arkasına gizlenmiş hoparlörden: (İki baş bir yastıkta/O göz uykuyu neyler) türküsü dökülüyordu. Sürekli kaybetmesinin şanssızlığını mutlaka bir nedene yüklemek isteyen okeycilerden biri, "Şunu kessene oğlum, kafam şişti. Kaç kere söyleyeceğiz" dedi öfkeyle ve sol eliyle hoparlörü gösterdi. Raif Efendinin oğlu uzun boylu, aksi, dağınık saçlı Talat, "Bozulma bakalım, burda başkaları da var. Onlar -kapama- diyorlar" dedi; üst üste konmuş taşlardan oluşan duvarın dibindeki masada bülüm oynayanların boş çay bardaklarına baktı, almak için seğirtti.

Bu kez, "Biraz kıs hiç olmazsa!" sözlerini yakaran bir tonla söyledi okeyci.

"Hah" dedi Talat, ellerini yanlara açtı. "Tatlı dil yılanı bile deliğinden çıkarırmış. Böyle konuş, al canımı." Kıstı, beni görünce yüzü aydınlandı "Oj gelmişsin be emşerim." Gülümsedim. "Oş bulduk, nasılsın, nicesin? Var mi suuk bir şerbetçeezin?"

"Gazoz var ama soğuk değil, orta."

"Ziyanı yok, beklerim."

"Daha fazla soğumaz hemşerim, dolap tekliyor."

Başımı salladım. "Yazları nedense kahvecilerin, büfecilerin dolapları hastalanıyor!.."

"Gazozdan beş kuruş kâr edelim derken onbeş kuruş elektrik parası ödüyoruz" dedi Talat, birkaç saniye daha durdu karşımda, bir şeyler içme kararsızlığını aşamadığımı kestirince basamaklardan indi, Otel Stop'un altındaki ocağa yürüdü. Arkasından koştum, Erdem'in çukulatasını dolaba koydum. "Sen bana şekerli bir kahve getir!" dedim Talat'a. Terleyen ellerimi yıkadım, yüzüme iki avuç su vurdum, kurulamadan İhsan'ın yanına oturdum. "İşin var mı?"

"Okeycileri seyrediyorum."

"Bazı şeyler okumak istiyordum da. Bir takım tanıklıklar, hikayeler, notlar..."

"Akşama rakı ısmarlarsam dinlerim."

"Ismarladım gitti" dedim, "Bu olaylar Zonguldak çevresinde geçiyor. Palavra, atmasyon değil. Bir hükümet tabibinin, ahbabımız Dr. Nuri Bey'in anlattıkları." Boğazımın gıcığını temizledim, bir sigara yaktım. "İyi kulak ver, müthiş bir şey... (İkisi de başkalarıyla evliydi, metres hayatı yaşıyorlardı, kadının kocası gurbetteydi. Gebe kalan kadın çocuğunu düşüremeyince günden güne şişen karnını türlü numaralarla gizledi ama doğacak çocuğu nasıl gizleyecekti? Düşündüler, taşındılar, çocuk doğar doğmaz yumurtalıklarını burdular, öldürdüler. Bu olayı haber alan doktor eve gitti, ölüyü muayene etti ve düzenlediği -Husyeleri burularak öldürülmüştür- raporunu savcılığa verdi. Adam fena halde öfkelendi bu rapora, doktorun masasına altı bin lira koydu, -bu raporu bozacaksın- dedi. -Kafamı kesseniz sahtekarlık yapmam- dedi doktor. O rapor savcılıkta kayboldu. Başka bir ilçenin tabibinden uydurma bir rapor alındı, olayı örtbas ettiler.) Nasıl?" Dehşetle açılmıştı İhsan Hasırcı'nın gözleri, yüreğini ezen acı ve kızgınlık bakışlarında donmuştu, şakakları oynayıp duruyordu. "Vay namussuzlar vay!" dedi, "Peki doktor bu işin arkasını kovalamamış mı?"

"Kovalamış ama ölümle tehdit etmişler. O da vazgeçmiş."

"Korkunç bir şey bu, korkunç!"

"Şuna bak: (Herkesi tutuklamakla tehdit eden bir savcı vardı. Bir şeyi eleştirecek olsan, bir kodamana söz söylemeye kalkışsan -Atın içeriye şunu!- diyordu ve attırıyordu da.) Görüyor musun yasa adamını? Görüyor musun adaleti kimlerin temsil ettiğini?"

"Hasta, manyağın tekiymiş!.."

"Öyleymiş ama arkası kuvvetliymiş, kıpırdatamıyorlarmış."

Talat kahveyi verdi. "Eyvallah hemşerim" dedim, "Dinle İhsan: (Her yan pislik içindeydi. Mallar açıkta satılıyor, bazı yiyeceklere sağlığa zararlı maddeler karıştırılıyordu. Çarşıyı denetliyordum bir şekerciye girdim, -Reçeller boyalı, yenemez- diye yasakladım. Birkaç esnafa daha ceza yazdım. Ben daha tabipliğe dönmeden kasaba ayağa kalkmış, -Kim bu meymenetsiz herif? Nerden geldi? Bize iftira attıyor. Bundan önceki doktor ne kadar iyiydi. Bunu istemiyoruz -demeye başlamışlar. Kasabanın saygın kişilerinden bazıları ricacı olarak geldi, -Aman doktor bey, hiç işin yok mu senin? Böyle belalı takımıyla niye uğraşıyorsun? Sen hastalarını savdırmaya baksana! Bakmazsan Allah göstermesin bir şeyler olur da... -Bu sözlerin altındaki tehdidi sezmiştim. Dağ bayır dolaşıyor, gecenin bir nısfında ücra köylere gidiyordum, bir köşeye sıkıştırırlar, gebertirlerdi. -Lanet olsun- dedim, denetlemekten de, çarşıda pazarda dolaşmaktan da vaz geçtim.) Beğendin mi?"

"Bizim memlekette de aynı başıbozukluk sürüyor."

(SONU YARIN)

Işten atılan Devlet Tiyatrosu sanatçıları, Danıştay kararıyla geri döndüler

Devlet Tiyatrosunda görevli bazı sanatçıların bir süre önce işten atılmaları üzerine Danıştayda açtıkları dava sonuçlandı.

Mart ayındaki yeni sözleşme döneminde sözleşmeleri feshedilen bu sanatçılar, Danıştayca haklı bulundular ve görevlerine geri döndüler. Danıştay kararında Devlet Tiyatrosu yönetiminin bu sanatçılar için yaptıkları işlemin yasal olmadığı belirlendi.

günün sanat olayları

Gösteri

İSTANBUL, Atatürk Kültür Merkezinde, "Alman Sinemasında Gençlik Sorunları" konulu toplu gösterinin ikinci filmi Mark Bohm'un MORİTZ, SEVGİLİ MORİTZ (1977), bugün 18.00'de sunuluyor.

Toplantı

ANKARA, Sanat Sevenler Derneğinde, bugün 18.00'de "Türkiye'de Çocuk Yayıncılığı" konulu bir açık oturum var. Salih Kalyon'un yöneteceği oturuma Oya Fişek, Zekeriya Kabadayı, Ülker Köksal ve Mine Tansel katılıyorlar.

Opera-Bale

İSTANBUL Devlet Opera ve Balesi, bugün 14.30'da, Nişantaşı Işık Lisesi salonunda, Benjamin Britten'in BİR OPERA YAPALIM adlı çocuk operasını sergileyecek.

İSTANBUL, Dilek Bale Dersanesinin, 100 kişilik kadrosuyla vereceği son ders yılı resitali, bugün 17.00'de Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda izlenebilir.

ANKARA Devlet Opera ve Balesi, Mozart'ın DON GIOVANNI adlı operasını bu akşam 20.30'da sahneliyor.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

20.40 TATLI ÇARŞAMBA

Kısmet olursa yüzlerini göreceğiz

Çekimi sürekli tehlikeye giren ve ne zaman yayınlanacağı, hatta yayınlanıp, yayınlanmayacağı konusunda son dakikaya kadar kesin bilgi edinilmeyen Tatlı Çarşamba, ilgililer yine bir değişiklik yapmazlarsa ekrana gelecek.

Bu akşam seyredeceğimiz bölümde ana-kız (Suna Pekuysal-Ayşegül Atık) komşularına mantı dikmeye çalışırlar. Bu arada eve beklenmedik bir misafir gelir ve işler karışır.

Filmde ana kız Koçyiğitleri izleyeceğiz. Gerçek ismiyle oynayan filme ad olan Gülşah şımarık bir çocuğu, annesi Hülya Koçyiğit ise onunla başa çıkmaya çalışan bir dadıyı canlandırıyor.

18.50 GÖKKUŞAĞI

Köy ilkokullarında 23 Nisan nasıl kutlanıyor?

Ümit Denizer'in sunduğu Gökkuşağı programında bu gece bir köy ilkokulunda 23 Nisan Bayramının kutlanışı sergilenecek. Ali Rıza Binboğa'nın "İlköğretmen" ve "Yaramaz Çocuk" şarkılarıyla katıldığı programda stüdyoda bulunan çocuklar 23 Nisan'ı anlatan resimler yapacaklar. Ayrıca izleyici çocukların 23 Nisan'la ilgili şiirleri ile resimlerine de yer verilecek.

13.55 TELEVİZYONDA SİNEMA

Gülşah

Yönetmen Orhan Aksoy

Oyuncular: Gülşah, Hülya Koçyiğit, Cemil Şahbaz.

Bayram nedeniyle bir çocuk filmi ekranda.

Babası ve dedesi ile birlikte yaşayan Gülşah'a şımarıklığı yüzünden dadı, bahçıvan dayanmaz. Küçük Gülşah'ın çeşitli oyunlarına dayanamayan ev sakinleri, yanına onun bakımı için eve getirilenler, evi teker teker terkederler. Ancak birisi evde kalmayı basaracaktır.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 22

«Paraya tapan çok adam gördüm ama bu Mister H'Amshaur gibisini görmedim»

Orgeneralin kızı aklını kullandı. Mister H'Amshaur'la bir odaya kapandı. Üzerine çok ilginç bir tuvalet giymişti. Bu tuvalet hiç bir tuvalete benzememişti. Kumaş yoktu kızın sırtında; tuvaletin altı ve üstü dolardan yapılmış, binlik dolarlar birbirine iğnelenmişti.

Mister H'Amshaur, kızın üzerindeki giysinin gerçek dolar olduğunu anlar anlamaz sayısı belirsiz taklalar atmaya girişmişti. Bir cambaz çevikliğiyle, coşkulara kapılanların kendilerinden geçişiyle atıyordu taklaları. Kızın başını döndürüyor, gözlerini karartıyordu. Arada bir de göbek atıyordu. İş bu denli kalsa iyiydi, kız öper başına kordu. Paraya tapanları çok görmüştü. Ne ki, Mister H'Amshaur takla ve göbek atmakla yetinmemiş, paraların ısıtıcı sıcağında erimek üzere, onları ele geçirmeye kalkışmıştı. Bir tutup çekti mi, pençelerinde 3-4 bin dolar kalıyordu. Kızı soyuyor, çıplak bırakıyordu.

Orgeneralin kızı gene de çığlık ve kendini dışarı atmazdı. Birkaç erkekle bir odada zaman zaman çıplak kalmış, vücudunun güzelliği kendisini hiç de utandırmamıştı. Ancak, Mister H'Amshaur onun göz kamaştırır çizgilerini, büküntülerini, kabartılarını unutmuş, tutmuş kendini paraların üstüne atmıştı. Hödüklük parayla pulla değil; kızı kucaklayacağına dolarları kucaklıyor, yerlerde onlarla yuvarlanıp yatıyordu.

Anadan doğma dışarı uğrayan, kızın üzerine hemen bir masa örtüsü atıldı. Odaya girildi. Mister H'Amshaur'un yerlerde yuvarlanışı güç bela durduruldu.

— Mister H'Amshaur lütfen sakin olun, kendinize gelin.

Mister H'Amshaur:

— Bunlar benim. Bunlar bana anamın ak sütü gibi helal... diyordu.

Gözbebekleri bir tuhaf bakıyor, bilardo masasındaki toplar gibi yuvalarında gidip geliyor, dönüp duruyordu.

— Onu soyup soğana çeviren benim. Kız sizin olsun, dolarlar benim!

Orgeneral elbette küplere bindi. Üzerine iğreti bir şeyler giyen kızını aldı, kokteyl-partiden ayrıldı.

Kız arabada başını koltuğa dayadı:

— Babacığım, ben paraya tapan çok adam gördüm, ama bu Mister H'Amshaur gibisini görmedim.. dedi. Bu adam bence zır deli!

Öbür Yönetim Kurulu üyeleri Başkanlarına karşı saygılarını bozmadılarsa da, Mister Dexter Charli Dexter'i en ağır dille suçladılar. Özetle, işin tadı kaçmıştı. Toplantılarda suratlar bir karıştı. Bu arada bir şeyi çok iyi öğrenmişlerdi; Mister H'Amshaur yanında cüzdan çıkarmayıp, dolar göstermeyip, çek yazmak gerektiğini...

İşlerin tadı kaçtı sanmışlardı. Oysa tat, Başveznedar el ayak sapır sapır toplantı salonuna girip de, *"Sayın baylar, soyulduk!..* deyince kaçtı.

Başta hepsinin saydığı büyük Başkan, hepsi ayaklandılar. Titredi sakallar, oynadı bıyıklar, açıldı gözler, gerildi suratlar. Yağdı sorular:

—Ne demek soyulduk?

— Ne kadar soyulduk?

— Dolarlar mı, yoksa tahviller mi gitti?

— Kim çaldı?

Başveznedar yerini, durumunu unutmuş, kendini bir koltuğa atmıştı:

— Kim çaldı bilmiyorum, ama hepsi gitti... dedi.

—Holding'in net yıllık kazancı nedir?

— 980 milyon dolar.

— Bu mu gitti?

— Daha çoğu gitti.

— Paralarla tahviller büyük, çelik odada değil miydi?

— Oradaydı.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE
12 MART
EYLEMCİLERİ ANLATIYOR — 8 —
İkinci bölüm

12 Mart'tan çok önce bir darbe hazırlığı içine giren cuntacılar, gençliği amaçlarına ulaşmak için yem olarak kullanmak istediler

Devrimci gençler Amerikan 6. Filosunun İstanbul Limanına gelişini protesto ediyorlar.

«Cuntayı desteklemezseniz sonunuz kötü olur»

Cuntanın bir adamı FKF yöneticilerine polis öldürmeyi teklif etti

Tanınmış bir köşe yazarı Ömer Güven'e cunta için işbirliği teklif etti

12 Mart'tan çok önce bir darbe hazırlığı içine giren cuntacılar, gençliği amaçlarına ulaşmak için bir yem olarak kullanmak istediler. Maceracılığın gençlik içinde güçlenmesi cuntacıların işlerini yürütmeyi kolaylaştırdı. Kendi kitlesinden kopan maceracı gruplar, "devrime gidiyoruz" diyen darbecilerin isteklerini kabul etmeye başladılar. Özellikle Kıvılcımlıcılar ve Mihriciler cuntaların gençlik içinde propagandasını yürütüyorlardı. Ömer Güven bu konuda şunları anlatıyor:

"1970 Ekim ayında cezaevinden çıktığımda Mihricilerin Suriye ve Irak'taki Baas benzeri subaylar darbesine taraftar bir politika önerdiklerini gördüm. Ben bizim görevimizin ilerici nitelikler de taşısa böyle bir hareketin kuyruğuna takılmak olmadığına inanıyordum.

"Aralık 1970'te şu anda Halkın Kurtuluşunun liderlerinden olan bir kişinin aracılığıyla, o yılların tanınmış cuntacı köşe yazarı bizimle görüşmek istediğini bildirmişti. Tanınmış köşe yazarı, Halkın Kurtuluşçusu ve ben, Bebek'te bir gazinoda buluşarak bir süre konuştuk. Köşe yazarı bize 'Radikallerin bir teşebbüse geçme hazırlıklarından' bahsetti, çeşitli gruplar arasında koordinasyon eksikliğinden söz ederek aramızda diyaloğun sürmesinin yararlı olacağını belirtti. Biz onun bu önerisini kabul etmiştik. O zaman ben Dev-Genç İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanı idim.

"Mihricilerin Suriye ve Irak'taki Baas benzeri subaylar darbesine taraftar bir politika önerdiklerini gördüm"

"Daha sonraki günlerde İstanbul'da bir toplantıya çağrıldım. Toplantıyı biz Dev-Genç olarak tertiplememiştik. Gittiğimde orada Kıvılcımlıcılar, THKO'lular ve iki de deniz teğmeni vardı. Kıvılcımlıcılar ve deniz teğmenleri, radikal subayların yakında harekete geçeceklerini Dev-Genç'in de bu eylem planına tabi kılınması gerektiğini belirttiler. Ben bu öneriye karşı çıkarak Dev-Genç'in böyle bir eylem planına tabi kılınamayacağını söyledim. Bu tutumum üzerine toplantıda bulunanlar fazla açılmadılar. Toplantı kısa bir süre sonra dağıldı ve ben de darbecilik yolunu izleyen Mihricileri terk ettim ve Mahir Çayanlara katıldım."

O günleri Necati Sağır ise şöyle anlatıyor:

"Mihriciler gençlik içindeki anti-faşist mücadeleyi terketmişlerdi. Bir keresinde Mustafa Zülkadiroğlu bizim okula gelerek benimle şöyle bir konuşma yaptı: 'Bugünlerde radikal subaylar iktidara yürüyeceklerdir. Dev-Genç buna kayıtsız kalmamalı aksine yanında yer almalıdır. Bu gençliğin tarihi görevidir. Eğer böyle bir şey yapmazsanız tarih sizi affetmeyecektir. Üstelik her şeye rağmen bu darbe gerçekleşecektir. Buna karşı çıkanlar da yarın bunun hesabını vereceklerdir.' Yani adam bizi açıkça cuntayla tehdit etmişti. O sıralar Ömer Güven'in Mihricilerden ayrılıp bize katılmasıyla Dev-Genç yönetimini biz Cepheciler devralmıştık."

"Öte yandan o zaman kahraman edasıyla cuntanın ihtiyaçlarına uygun eylem yapmamızı isteyen ve birçok provokatif eylemde başı çeken Zülkadiroğlu 12 Mart sırasında teslim olunca, askeri savcıya verdiği ifadede bütün eylemlerin suçlusu Cihan Alptekin ve o zamanki Dev-Genç yöneticileridir diyerek kendini kurtarmaya çalışmıştı."

Oral Çalışlar ise cuntacıların gençliği maceralara nasıl kışkırttıklarını örneklerle anlatıyor:

"Zannedersem Taylan Özgür'ün öldürüldüğü akşamdı. O zaman Fikir Kulüpleri Federasyonu vardı. FKF kulüp başkanlarını bir toplantıya çağırdı. Ben de SBF Sosyalist Fikir Kulübü Başkanı olarak toplantıya katıldım. Toplantıda Fikir Kulübü yöneticisi olmayan bir kişi vardı. Bu şahıs SBF mezunuydu ve cuntacıların adamıydı. Liderlerinin ismini vererek bir polis öldürmemiz gerektiğini belirtti. Ben karşı çıktım ve bunun üzerine eylem planına kimse yanaşamadı. Aynı gece Doğu Perinçek'i Mustafa Kuseyri ile konuşurken gördüm. Cuntacıların adamı Kuseyrileri bulmuş ve bir Amerikalının arabasını bombalamaya ikna etmişti. Bombalama teşebbüsünü öğrenen Doğu Perinçek, Kuseyri'yi bu eylemden vazgeçirmişti."

Gençler canlı kitle gösterileri ile emperyalizme karşı mücadele ediyorlar. 6. Filonun İstanbul Limanına her gelişi resimde görüldüğü gibi coşkun protesto gösterilerine neden olurdu. Ancak cuntacıların kısa yoldan iktidar olma hırsları gericiliğin terörü ile birleşince o canlı kitle gösterileri yavaş yavaş sönerek yerini küçük grupların provokatif eylemlerine terketti.

YARIN:
Silahları önce komandolar ateşledi

Eyüp Temeltaş 1969'da Cyrus Vance'ın Ankara'ya gelişini Esenboğa'da protesto eden devrimci gençler arasında görülüyor. Sol baştaki işaretli Kızıldere'de öldürülen Sabahattin Kurt'tur.

Eylemci bir ajan daha

BU AJANDA «VURUCU KIRICI» LARDAN!

12 Mart başları. Gün Zileli yakalanmış. Mahkemeye götürülür. Mahkeme sırasında beklerken, tuvalete gider. Birden tanıdık bir çehre ile karşılaşır, şaşırır.

Tanıdık genç, Dev-Genç'in en vurucu kırıcı adamlarından biridir. Devamlı PDA'cılara saldırır. Kürsülerin üzerine çıkar, yumruklarını sıkar ve havayı döverdi. Tantanalı bir adam olarak tanınırdı.

Gün Zileli, genci görünce yakalandığını sanır önce. Çünkü en militan adamlardan biri olarak bilinmektedir. Öyle ortada dolaşacak bir tip değildir. Üzerinde maksi bir palto vardır, şık giyinmiştir, hatta saçlarını bile uzatmıştır.

Gün Zileli, gencin yanına yaklaşır ve büyük bir merakla sorar:

— "Ne oldu, yakalandın mı, niye burdasın?"

Adamın yüzü kızarır gibi olur, şaşırır ve ağzında sözcükleri geveler:

— Şahitliğe geldik, der; diğer söyledikleri anlaşılmaz.

Konuşmak için durum uygundur. Fakat genç, orada kalmaz hızla çeker gider. Tuvaletini bile yapmadan.

Adı: Eyüp Temeltaş. Şimdi Bayındırlık Bakanlığının Ankara'da Tunalı Hilmi Caddesindeki 5'inci Bölge Müdürlüğünde Yüksek Mimar olarak çalışıyor. Üniversiteyi 1971 yılında bitirmiş. Öğrencilik yıllarında Sosyalist Fikir Kulubüne üye olmuş. Devrimci öğrencilerin en önünde yer almış. Spora çok düşkün.

Yukarda sözünü ettiğimiz Eyüp Temeltaş Orta Doğu Teknik Üniversitesinde öğrenciyken birçok eylemde ön planda görülüyordu. 5 Mart 1971 olaylarından göz altına alınmış ve daha sonra serbest bırakılmıştı. Sıkıyönetim ilan edildikten sonra ise bir gün haberlerde Eyüp Temeltaş'ın yakalandığı haberi okundu. Sonra ara ki Eyüp'ü bulasın. Yakalandığı halde onu ne cezaevinde ne de gözaltında gören olmamıştı.

Eyüp Temeltaş'ın daha sonra ne olduğu MİT Müsteşarlığından gelen bir yazıyla ortaya çıktı.

MİT Müsteşarlığından Sıkıyönetim Mahkemesine gelen yazıda şunlar söyleniyordu: İlgili yazınıza konu ODTÜ öğrencisi Eyüp Temeltaş, teşkilatımızca kendisinden uzun süre istifade edilmiş bir kimsedir. Adı geçenin durumunun açığa vurulması gerek kendisi, gerekse teşkilatımız yönünden birtakım sakıncalar tevlit edecektir. Bu bakımdan Eyüp Temeltaş'ın durumunu deşifre etmeden takibat dışı bırakılması yerinde bir tedbir olacaktır. Bilgilerinize arzederim.

1 Eylül 1971
Nurettin Ersin
Korgeneral
MİT Teşkilatı Müsteşarı

Bu da bir başka kışkırtıcı ajanın öyküsüdür.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

"Dün dündür"

Ecevit, Sakarya konuşmasında Anayasa değişikliği girişimlerine siyaset dışı çevrelerden zorlama gelmesi için çağrılar çıkarılmasını şiddetle eleştirdi.

Çok güzel ve kutlanacak bir davranış.

Güzel ama, kendi Cumhurbaşkanı adaylarının Anayasa değişikliği yolundaki beyanatına ne diyelim? Tarabya Otelinde "Anayasalar değişmez değildir" denmesiyle, Batur'un "Anayasaların değişmezliği diye bir kural olmadığı"-nı söylemesi arasında ne gibi fark olduğu söylenecektir?

Tam aday olduğu sırada bu sözleri söylemesinin ne gibi bir anlamı vardır?

İşin en garip tarafı, Batur'un adaylığının 12 Mart'ın kendisine karşı yapıldığını söylemiş olanlar, hatta doğrudan doğruya 12 Mart'ın zulmünü görmüş olanlar tarafından desteklenmesidir.

Aynı garip tutum, yine 12 Mart zulmünü görmüş bazı yazarların da 12 Mart muhtırasının altındaki imzanın adaylığı konusunda ses çıkarmamaları şeklinde sergileniyor.

Mazeret çok:

–Efendim o zaman öyleydi ama şimdi değişti, artık demokrasiyi savunuyor.

Yani dün dündür, bugün bugün!

Peki öyleyse neden Batur'un yaptığı konuşma basına tam metin olarak verilmedi de bazı bölümleri çıkartılarak özet halinde verildi?

Basına verilen özete göre, Batur, adaylığının tartışıldığı grup toplantısında 12 Mart'ta verilen belgenin muhtıra olmadığını savunmuş. Çünkü bu belgenin son kelimesi "arzederiz" diye bitiyormuş. Bu belge görüşlerinin devlet başkanına iletilmesinden ibaretmiş. Kendisi de "Muhtıranın üçüncü maddesinin işletilmesine daima karşı olmuş"!

Yani bir nevi "özeleştiri" yapmış.

Diyelim ki hepsi doğru olsun. 12 Mart'ta verilen belge, istekler kabul edilmezse ordunun idareye el koyacağının "arzedilmesi" olsun. Zamanın Hava Kuvvetleri Komutanı altında imzası olmasına rağmen, bu zorlamayı belirten üçüncü maddeye her zaman karşı çıkmış olsun. 12 Mart muhtırası başka bir "amaç" ile verilmiş olmasına rağmen, bu amaç sonradan bazıları tarafından yanlış uygulanmış olsun.

Aradan çok uzun bir zaman geçmemiş olmasına rağmen, hafızamızı yitirip, olup bitenlerin bu şekilde cereyan ettiğine inanalım.

O zaman sonuna kadar Batur Paşa ile birlikte hareket etmiş olan Gürler Paşa'nın adaylığına 1973'de karşı çıkılmıştı. Neden bugün aynı ekibin ikinci kişisi CHP'nin adayı olarak çıkmak için "özeleştiri" yapmaktadır?

CHP'de özeleştiri yapmasına gerek olmadan geçmişte olanlara mazeret aranmadan adaylığını koyacak kimse kalmamış mıdır?

Televizyonda bugün

09.55 NAKLEN YAYIN

23 Nisan Çocuk Bayramı törenleri naklen yayınlanacak.

12.30 KAHRAMANLIK TÜRKÜLERİ

12.55 SİRK 1

13.55 TELEVİZYONDA SİNEMA

Yönetmenliğini Orhan Aksoy'un yaptığı ve başlıca rollerini Gülşah, Hülya Koçyiğit, Cemil Şahbaz'ın paylaştıkları "Gülşah" adlı film yayınlanacak.

15.05 SİRK 2

15.50 DOĞADAN GÖRÜNTÜLER

16.15 TATLI KAHRAMANLAR

16.40 LASSİE

17.00 ÇOCUK ŞENLİĞİ

18.50 GÖKKUŞAĞI

19.15 ULUSAL EGEMENLİK

TRT Daire Başkanlığı Kültür Şubesinin hazırladığı açık oturumda Anayasanın lüks olduğunun savunulduğu son anda farkedildi ve program yayından kaldırıldı. Ulusal egemenlik kavramının tartışıldığı yeni bir açık oturum bu akşama yetiştirilecek. (Geniş Haber 6. Sayfada)

19.50 UYKUDAN ÖNCE

20.00 HABERLER

20.35 TURİZM

20.40 TATLI ÇARŞAMBA

21.15 İKİ TANIK

22.15 AVRUPA KUPALARI YARI FİNAL 2. KARŞILAŞMASI

Hamburg-Real Madrit karşılaşması banttan yayınlanacak

23.45 HABERLER